

11. ČÍSLO / III. ROČNÍK

4,- Kč

12. BŘEZEN 1995

V úterý 17. března 1620 mezi 22. a 23. hodinou zemřel na následky mučení Jan Sarkander.

BRATŘI LAIKOVÉ V ŘEHOLNÍCH SPOLEČENSTVÍCH

(Proslov Jana Pavla II. při generální audienci 22.2.1995)

1. I v řeholních společnostech složených převážně z kněží jsou také „bratři“, kteří jsou plnoprávními členy, i když nemají kněžské svěcení. Jejich postavení se leckdy vyjadřuje názvem „spolupracovníci“ nebo jinými podobnými výrazy. Ve starobylých žebrevých rádech se obecně nazývali „bratři laikové“. V tomto výrazu termín „bratři“ znamená „řeholníci“, s upřesněním „laikové“ chce vyjádřit „nevysvěcení na kněze“...

2. Pohlédneme-li na historický vývoj zasvěceného života v Církvi, zaznamenáme příznačný fakt: členové prvních řeholních společenství byli nazýváni bez rozdílu „bratři“ a velká většina neměla kněžské svěcení, protože neměli povolání ke kněžské službě. Kněz mohl vstoupit do společenství, avšak nemohl si dělat nároky na privilegia pro své kněžské svěcení. Když byl kněží nedostatek, některý z bratří býval vysvěcen na kněze, aby mohl udělovat v komunitě svátosti. Během staletí poměr řeholníků kněží nebo jáhnů k neknežím stále vzrůstal. Postupně se ustálilo rozdělení na členy kleriky a „bratry“ laiky nebo obráceně. Ideál zasvěceného života bez kněžství představuje dodnes svatý František z Assisi, který sám necítil povolání ke kněžské službě, i když později přijal jáhenské svěcení. František může být považován za příklad svatosti laického řeholního života a svým svědectvím ukazuje, jaké dokonalosti lze dosáhnout tímto způsobem života.

3. Laický řeholní život během století nikdy nepřestal rozkvétat. I v naší době zůstává a uskuťčuje se ve dvou vývojových liniích. Předně máme určitý počet bratří laiků přijatých do různých kněžských řádů. Druhý vatikánský koncil doporučuje: „*Aby se mezi členy prohloubily bratrské svazky, mají být ti, kterým se říká bratři laici, koadjuťori a podobně, těsně*

zapojeni do života a činnosti komunity“ (PC, 15).

A pak jsou také laické řeholní společnosti, uznané jako takové církevní autoritou, které podle své povahy a zaměření mají své vlastní poslání, definované zakladatelem nebo právoplatnou tradicí, jež nezahrnuje výkon kněžské služby (CJC, can. 588, 3). Tyto „instituty bratří“, jak bývají nazývány, vyvíjejí vlastní činnost, která má svou hodnotu sama v sobě a nabyvá zvláštního významu v životě církve. (U nás jsou to např. *Milosrdní bratři*. Pozn.red.)

4. Druhý Vatikánský koncil zvláště myslí na tyto laické řeholní společnosti, když vyjadřuje své ocenění laického řeholního stavu: „*Posvátný sněm si ho velmi váží, neboť je velmi užitečný pro pastorační poslání církve při výchově mládeže, při ošetrování nemocných nebo jiných službách. Utrzuje jeho členy v jejich povolání a vybízí je, aby přizpůsobili svůj život dnešním požadavkům*“ (PC, 10). Nedávné dějiny církve potvrzují, jak důležitou roli hráli řeholníci těchto společností, především ve školní výchově a v dílech lásky. Lze říci, že na mnoha místech právě oni dávali křesťanskou výchovu mládeži tím, že zakládali školy všeho druhu a všech stupňů. A opět oni založili a vedli instituty, kde pečovali o nemocné či duševně nebo tělesně postižené, a postavili pro ně budovy a náležitě je vybavili. Proto je třeba obdivovat a chválit jejich svědectví křesťanské víry, oddanosti a oběti, zatímco je žádoucí, aby pomoc dobrodinců - jak to odpovídá nejlepší křesťanské tradici - a podpory udělené současným sociálním zákonodárstvím jim umožňovaly stále víc pečovat o chudé.

„Vysoké ocenění“ vyjádřené koncilem dokazuje, že církevní autorita si velmi váží daru, který přinášejí „bratři“ křesťanskému společenství během století, i jejich spolupráce při

hlásání evangelia a pastorační či sociální péči o obyvatelstvo. Dnes více než kdy jindy lze a je nutno uznat historickou úlohu, kterou mají tito svědkové a služebníci Kristova království....

5. Nemohu zakončit toto téma, aniž bych podtrhl bohatou spiritualitu obsaženou v pojmenování „bratří“. Tito řeholníci jsou povoláni, aby byli bratry Krista, hluboce spojeni s Ním, „s prvorozeným mezi mnoha bratřimi“ (Řím 8,29); aby byli bratry mezi sebou, spojeni vzájemnou láskou a spoluprací při stejné službě k dobru církve; aby byli bratry každému člověku a vydávali všem svědectví o Kristově lásce, zvláště pak milovali maličkosti a ty nejpotřebnější; aby byli bratry pro mnohem větší bratrství v církvi.

Bohužel v některých zemích v posledních dobách zaznamenáváme klesající počet povolání k řeholnímu životu laiků, jak v kněžských tak v laických společnostech. Je třeba vyvinout nové úsilí na podporu těchto povolání s novou horlivostí v modlitbě. Možnost laického zasvěceného života má být pokládána za autentickou cestu řeholní dokonalosti jak ve starobylých tak v nových mužských řeholních společnostech.

Zároveň je velmi důležité, aby v kněžských rádech, jejichž členy jsou bratři „laikové“, měli tito bratři přiměřenou úlohu, a tak aktivně spolupracovali na životě a apoštolátu společnosti. Je pak třeba povzbuzovat laické řády, aby vytrvávaly na cestě svého povolání, aby se přizpůsobovaly vývoji společnosti, ale přitom aby si vždy uchovávaly a prohlubovaly ducha bezvýhradného darování sebe Kristu a církvi, jak je to vyjádřeno jejich specifickým charizmatem. Prosím Pána, aby neustále rostoucí počet bratří mohl obhacovat svatost a poslání církve.

Radio vaticana 22. 2. 1995

Petice proti zavádění povinné sexuální výchovy na základních školách

My, zástupkyně Klubů křesťanských žen z okresu Zlín, které jsme se sešly na svém okresním zasedání dne 29. 12. 1994 ve Zlíně, využíváme svého petičního práva k tomu, abychom co nejrozhodněji protestovaly proti zavádění povinné sexuální výchovy ve školách, a to z těchto důvodů:

1. Žádná sexuální výchova se nemůže vyhnout hodnotové orientaci. V pluralitní společnosti je zcela nepřijatelné nucovat jediný hodnotový systém všem dětem bez ohledu na morální a náboženské přesvědčení jejich rodičů, kterým v první řadě náleží právo na mravní výchovu jejich dětí. Toto právo je zaručeno mezinárodními dokumenty o lidských právech, které podepsala i naše země.

2. Děti se od sebe individuálně velmi liší, a je proto zcela nevhodné poskytovat stejné informace všem dětem téhož věku bez ohledu na jejich individuální zralost. Podobná „vý-

chova“ může dítě poznamenat na celý život.

Protestujeme dále proti způsobu, jakým jak ministerstvo školství tak představitelé křesťanských stran prosazují podobný zásah do školních osnov, aniž by brali v potaz mínění jak rodičů, tak učitelské veřejnosti.

Jako křesťanské ženy a matky prohlašujeme, že se cítíme být plně zodpovědné za mravní, a tedy i sexuální výchovu svých dětí v duchu křesťanských morálních a rodinných hodnot, a zavádění povinné sexuální výchovy považujeme za nepřijatelný zásah do našich rodičovských práv. Obsah předmětu „sexuální výchova“, jak byl zveřejněn v 51. čísle týdeníku „Respekt“, pak pokládáme za neslučitelný s křesťanskou výchovou našich dětí.

Za podepsané je oprávněna jednat Ing. Miriam Horáková

MILOVANÝ SYN

Zamyšlení nad úryvkem Lk 9,28b-36

Připrav se dobře na vzácné chvíle, které máš prožít v Ježíšově blízkosti. Dostává se ti pozvání, abys byl opět svědkem, jak rozmlouvá se svým Otcem. Bere si s sebou jen ty nejbližší. Zanechej všeho a vystup s ním a těmi třemi, které si vyvolil, na vrchol hory. Je to místo důvěrného setkání s Bohem.

Vzal tě s sebou, aby tě vlastním příkladem povzbudil k modlitbě. Potřebuje důvěrně rozmlouvat se svým Otcem. Pozoruj s úctou jeho chování: pokouje se před ním a obrací se k němu celou svou duší a celou vroucností svého srdce: *jeho tvář nabyla jiného vzhledu*. Není vzácnějších chvil nad ty, kdy rozmlouváme se svým Otcem. Když za ním přicházíme, dáváme mu možnost, aby nás pozvedl nad věci tohoto světa a prokázal nám svou lásku tím, že nás *proměňuje*.

O čem spolu rozmlouvají? Otec zjevuje Synovi svou vůli, Syn ujišťuje Otce, že ji beze zbytku splní. Je to veliké vyznání lásky. Z této rozmluvy se raduje celé nebe. Všechno pozemské se ztrácí. Celá Ježíšova postava se rozzářila. Ti, kteří v podsvětí čekají na dovršení díla spásy, posílají své vůdce, aby se upevnili ve své naději: Ježíš půjde do Jeruzaléma, aby tam podstoupil smrt a přinesl všem vykoupení. Z poslušnosti a lásky pramení spása.

Zdá se ti nepochopitelné, že uprostřed této jedinečné podívané přepadl

Ježíšovy učedníky spánek? Máš si uvědomit, že prodlévat v Božím společenství není zásluha ani odměna, ale dar. Jsi-li jen chvíli ponechán sám sobě, přemáhá tě neodvratně lidská slabost.

Nediv se Petrovu zmatku. Neví, co by řekl, aby omluvil svou dřímotu, ale v jednom má pravdu: *je nám tu dobře*. Jsou chvíle, kdy nám nebeský Otec dává obzvláštní způsobem pocítit svou oblažující přítomnost. Není to odměna za naše chování, je to závdavek z Otcovy strany. Čekají nás chvíle, kdy se nám bude zdát, že Bůh je od nás vzdálen. Ocitneme se sami v temné roklí bez světla a bez útěchy. Tehdy to nebudou emoce, ale jen ryzí víra a opravdová důvěra a láska, které nám umožní vyznat: *je mi tu dobře*. *Tady jsem, abych plnil tvou vůli* (1).

I Ježíš potřebuje toto povzbuzení. Otec mu svou lásku vyznává zcela veřejně: *Miluji jej, je to můj milý Syn*.

Nebude to dlouho trvat, a Syn půjde opět na horu ve společnosti těchto tří učedníků, aby se setkal s Otcem. I při té modlitbě se jeho tvář promění: zbledne smrtelnou úzkostí a pokryje se potem a krví. Ale v i této propasti bezútešné opuštěnosti ukončí své vyznání: *Staň se tvá vůle!*

Poděkuj Ježíši za zážitek hluboké útěchy a nadšení. Počítá s tím, že když tě vzal s sebou ve chvílích své radosti a slávy, že s ním vytrváš i ve dnech opuštěnosti. Když mu Otec vyznává svou lásku, myslí i na tebe: postačí, abys *poslouchal Ježíše*, a můžeš mít plnou účast na jeho životě. Souhlasíš?

Je to život, který vede utrpením ke slávě.

Ještě než tě zahalí mlha, podívej se za odcházejícími patriarchy. Spěchají k milionům těch, kteří budou mít na věky prospěch z Ježíšovy poslušnosti. Raduj se spolu s nimi. Ale ani tvá spoluúčast se nebude týkat jen tebe. I k tvé ochotě se s nadějí obrací mnoho duší. Nevěříš?

Kdyby nebylo třeba tvé spolupráce, Ježíš by tě nebral s sebou a ty bys nečetl tyto řádky.

Bojíš se?

Musíš se častěji vracet na horu, aby ses setkal s Otcem. *Hospodin je tvé světlo, Hospodin je záštita tvého života. Důvěřuj v Hospodina, ať se vzmůže tvé srdce* (1). Dá ti jistě tolik útěchy a síly, kolik je zapotřebí.

Doprovod' Pána při sestupu do údolí. Záře pominula, ale všimni si, jak z jeho tváře vyzařuje nové odhodlání: Vrací se, aby splnil svůj úkol. Nastoupí svou poslední cestu do Jeruzaléma. Tam se dokoná všechno.

Uchovej si hluboko v srdci pohled na Ježíšovu proměnu: i uprostřed vyprahlosti a prázdnoty si můžeš být jist, že *Ježíš promění naše ubohé tělo, aby nabylo stejné podoby, jako jeho oslavené tělo* (3).

A tak moji bratři milovaní a vytoužení, moje radosti a koruno, stůjte v Pánu pevně, milovaní (4).

Bratr Amadeus

(1) Žalm 39

(2) Žalm 26

(3) Fil 3,21

(4) Fil 4,1

Medžugorje, 25. 2. 1995

Drahé děti!

Dnes vás vyzývám, abyste se staly misionářmi mých poselství, která dávám zde, skrze toto mně drahé místo.

Bůh mi dovolil, abych s vámi zůstala tak dlouho. A proto vás, dívky, vyzývám, abyste s láskou žily poselství, která vám dávám, a abyste je vnášely do celého světa - tak, aby řeka lásky tekla do lidu plného nenávisti a nepokoje.

Zvu vás, dívky, abyste se staly pokojem tam, kde je nepokoj, a světlem tam, kde je tma, tak aby každé srdce přijalo světlo a cestu spásy.

Děkuji vám, že jste přijaly mou výzvu!

NEBEZPEČÍ RASISMU

Z každodenních zpráv je známý rostoucí výskyt střetnutí v důsledku rasové nesnášenlivosti. Podle zprávy Ministerstva vnitra ČR z 2. prosince 1993 docházelo v období od 1. 1. 1991 do srpna 1993 nejčastěji k projevům takto podníceného násilí v Praze (43), v České Lípě (12), v Jablonci n. N. (5), v Plzni (5), v Brně (3). V roce 1993 došlo k poměrnému snížení počtu napadení Romů v Praze a severočeské oblasti, ale k zvýšení počtu případů v severomoravské a jihomoravské oblasti. Od začátku roku 1990 do prosince 1993 bylo zavražděno celkem 16 Romů, z toho 3 byli zavražděni stoupenci hnutí Skinheads. Toto hnutí s protidemokratickými a fašizujícími prvky vykristalizovalo v České republice až po roce 1989. Svým zaměřením se blíží ideologiím fašistického typu. Uznávají „husitství“ (např. Kališníci uznávají

Husa, Žizku apod.), ale i rasismus, ideu nadřazenosti bílé rasy. Věk příslušníků hnutí Skinheads se pohybuje kolem hranice zletilosti, většinou od 15 do 20 let. Uvnitř hnutí se vyčlenily některé směry, které se od sebe odlišují přesvědčením a vztahem k politickému dění (Kališníci, Redskins, Sharpskins, Naziskins, Neviditelná říše rytířů KKK, Klub na ochranu národa, Národní obec fašistická atd.). V poslední době začíná v tomto hnutí převládat „tvrdší směr“, představovaný mladšími skiny. Do roku 1992 do roku 1993 bylo jenom na území Prahy stíháno pro trestné činy související s podporou a propagací rasismu a fašismu celkem 260 osob. Hrozivý je však vedle výskytu podobných případů také postoj značné části veřejnosti.

K úplnějšímu zmapování postojů středoškolské mládeže k této otázce

byl proveden výzkum na středních školách, na vyšší škole pedagogické, střední policejní škole (120 dotázaných) a mezi příslušníky Městské policie (60 dotázaných) v Praze. Celkem bylo dotázáno 501 osob. Více než polovina dotazovaných (63 %) je přesvědčena, že všichni lidé mají stejná práva. Z vybraných etnických skupin cítí dotazovaní nejvíce přízně k černochům (43 %), k Židům (42 %), a nejvíce odporu k Romům (75 %). Přitom nejvíce odporu proti Romům projevují studenti Střední policejní školy a příslušníci Městské policie, nejméně odporu se projevuje u studentů pedagogické školy (pouze dívky) a průmyslovky.

Přímou osobní zkušenost s Romy uvádí 63 % všech dotazovaných. Pouze 7 % dotazovaných by bylo ochotno pojmout slušné Romy do blízkého příbuzenstva nebo za partnera; dívky jsou opět tolerantnější než chlapci. Tuto možnost docela vylučují dotazovaní ze Střední policejní školy a Městské policie. Ze všech dotazovaných by 37 % mohlo mít Romy za své přátele, 42 % by bylo ochotno je mít ve své ulici, 39 procent za spolupracovníky, 58 % občanů své země a 15 % dotazovaných by je zcela vyloučilo ze své země. Většina dotazovaných (76 %) je přesvědčena, že za své slovní a fyzické napadání si Romové mohou sami, a jen 10 % uvádí, že za to nemohou. Sympatie se skupinami Skinheads uvádí 7 % dotazovaných (nejvíce z řad policistů a budoucích policistů). Skoro polovina (49 %) se přiklání k výchovnému působení na Romy, 23 % by Romy trestalo, 26 % by je vystěhovalo. Více než polovina budoucích policistů (51 %) navrhuje zřizování táborů a vyslovují se pro „řešení“ s výrazným rasistickým podtónem typu „do plynu“. Romskému dítěti by pomohlo 51 % dotazovaných, pomoc by odepřelo 8 %. Proti rasové nenávisti by veřejně protestovalo jen 24 % dotazovaných. (Viz zpráva MVČR č.j. OŘ-1421/20-A-93.)

Mnoho naděje na zlepšení těchto povážlivých poměrů se vkládá do osvěty a vzdělávání lidí v duchu lidských práv. Všichni lidé dobré vůle jsou přesvědčeni, že pravda a láska nakonec zvítězí. Avšak bez Krista je jakékoli smíření a pokojné soužití mezi lidmi vyloučené. Jedině v božím Synu, který pro nás podstoupil krajní oběť, ale vstal z mrtvých, už není žádný rozdíl mezi židem a pohanem (Ř 10,12; 1 Kor 12,13); už tu není Žid anebo Řek, už tu není otrok nebo člověk svobodný, už tu není muž anebo žena; všichni jste jeden v Kristu Ježíši (Ga 3,28).

O. Tomáš Bahounek OP

Liturgická čtení v týdnu

Neděle 12. března 2. neděle postní	- 1. čt.: Gn15,5-12.17-18 Ž: 27(26),1.7-8a.8b-9abc.13-14 odp.: 1a 2. čt.: Flp 3,17-4,1 Ev.: Lk 9,28b-36
Pondělí 13. března ferie	- 1. čt.: Dan 9,4b-10 Ž: 78,8.9.11+13 odp.: Ž 102,10a Ev.: Lk 6,36-38
Úterý 14. března ferie	- 1. čt.: Iz 1,10.16-20 Ž: 49,8-9.16bc-17.21+23 odp.: 23b Ev.: Mt 23,1-12
Středa 15. března ferie	- 1. čt.: Jer 18,18-20 Ž: 30,5-6.14.15-16 odp.: 17b Ev.: Mt 20,17-28
Čtvrtek 16. března ferie	- 1. čt.: Jer 17,5-10 Ž: 1,1-2.3.4+6 odp.: Ž 39,5a Ev.: Lk 16,19-31
Pátek 17. března připomínka sv. Patrika	- 1. čt.: Gn 37,3-4.12-13a.17b-28 Ž: 104,16-17.18-19.20-21 odp.: 5a Ev.: Mt 21,33-43.45-46
Sobota 18. března připomínka sv. Cyrila Jeruzalémského	- 1. čt.: Mich 7,14-15.18-20 Ž: 102,1-2.3.4.9-10.11-12 odp.: 8a Ev.: Lk 15,1-3.11-32

Breviář pro laiky

Uvedení	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
do první modlitby dne	12. 3.	13. 3.	14. 3.	15. 3.	16. 3.	17. 3.	18. 3.

Antifona	270	270	270	270	270	270	270
Žalm	783	783	783	783	783	783	783

Ranní chvály

Hymnus	270	271	272	271	272	271	272
Antifony	313	935	950	965	981	998	1014
Žalmy	921	936	950	965	981	998	1014
Kr. čtení a zpěv	313	317	321	324	327	331	334
Antifona k Zach. kantiku	313	317	321	324	328	331	334
Prosby	314	318	321	325	328	331	335
Záv. modlitba	314	318	322	325	328	332	335

Modlitba během dne:

Hymnus	273	273	273	273	273	273	273
Antifony	273	273	273	273	273	273	273
Žalmy	926	940	955	971	987	1004	1019
Krátké čtení	314	318	322	325	329	332	335
Záv. modlitba	314	318	322	325	328	332	335

Nešpory: SO

Hymnus	268	268	269	268	269	268	269
Antifony	311	316	945	960	976	992	1009
Žalmy	916	930	945	960	976	992	1025
Kr. čtení a zpěv	311	316	319	323	326	330	336
Ant. ke kant. P. M.	312	316	320	323	327	330	337
Prosby	312	316	320	323	327	330	337
Záv. modlitba	314	314	318	322	325	328	339

Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1260	1238
-----------	------	------	------	------	------	------	------	------

Mariánské oázy

KLOKOTY U TÁBORA

Mezi prastará mariánská poutní místa v Čechách patří Klokoty u Tábora, něžná mariánská oáza zasazená do krásné přírodní scenérie.

Místo bylo pojmenováno podle původně zde vyvěrající léčivé vody, která se klokotem dostávala na povrch a přinášela úlevu lidem nemocným na játra a na nervy.

Někdy ve 12. století se zde zjevila Panna Maria dětem - pasačkům a poučovala je o Bohu. Děti o tom vypravovaly rodičům, a ti dětem příliš nevěřili. Ale nakonec se hospodáři vypravili se svými stády na Klokoty.

I jim se Panna Maria ukázala. Mužové se ptali: „Kdo jste, Paní?“ V tom se objevili dva andělé, vzali mladou ženu na své ruce, nesli ji vzhůru a volali: „Maria jest její jméno.“ Nějaký dovedný malíř ze Sezimova Ústí zvětšil tuto scénu. Věřící pak obraz zavěsili nad léčivý pramen.

Mariánských ctitelů přibývalo. Proto byla postavena malá kaple, která brzy nestačila. Kněží ze Sezimova Ústí dali v r. 1392 zbudovat na Klokotech kostel a zmíněný obraz přenesli pod jeho střechu. Kostel nestál dlouho. Jan Žižka z Trocnova v roce 1421 pochytil v okolních lesích na 300 adamitů, vehnal je do kostela a ten nechal zapálit.

Když husitské bouře pominuly,

nalezli při odstraňování trosk vypáleného kostela zmíněný mariánský obraz, celkem málo poškozený. Byla z toho taková radost, že na stejném místě ve druhé polovině 15. století postavili kostel nový a nalezený obraz byl po opravě v něm umístěn.

Na počátku baroka býval do Klokot každoročně takový nával poutníků, že klokotský kostel ve své původní podobě nestačil a musel být proto r. 1702 rozšířen - ze starého kostela zřízen presbytář a k němu přistavena chrámová loď. K té byly v roce 1712 přistavěny dvě kaple a v letech 1726-30 postaveny ambity s pěti kaplemi. Všechny klokotské stavby jsou ozdobeny desíti věžemi.

Mariánské poutní místo Klokoty je skvěle zkrášleno barokní výzdobou jedinečné krásy a vysoké umělecké ceny. Nejvzácnější však je stříbrný hlavní oltář. Katolíci si tak vážili tohoto uměleckého skvostu, že dvakrát jej v dobách nepokojů rozebrali a ukryli do hlubokých sklepů pod měšťanskými domy v městě Táboře: poprvé to bylo v r. 1744 za vpádu Bedřicha II. do Čech a podruhé se tak stalo roku 1866.

Až dodnes si Jihočeši velmi váží Klokot a rádi tam putují.

„Klokoty, krásná perličko jižních Čech, buďte od nás pozdraveny!“

P. Oldřich

(foto ŘK duch. správa Klokoty)

INTERVIEW S KARDINÁLEM MILOSLAVEM VLKEM

Otázka: Pane kardinále, vláda se nezavázala navrátit církvi majetek, který jí byl sebrán komunistickým režimem?

Kardinál Vlk: Na prvním místě bych rád zdůraznil, že my Češové jsme si ještě neuvědomili, že jsme dědici komunistického státu. A že jsme převzali zákonodárný a právní systém komunismu, protože jsme neudělali jasný řez vůči minulosti. A tak zůstávají v platnosti mnohé dřívější zákony. A nejen zákony, nýbrž i negativní pohled na vlastnictví, jakým se vyznačoval komunismus a který všechno zglajchšaltoval: protože neexistovala demokracie, neexistovala ani zásada (princip) vlastnictví. A tak je tomu dodnes. Zůstává přinejmenším právní nedostatek, pokud se týká potvrzení práva na vlastnictví. A stát si ponechává všechno, protože si myslí, že je vlastníkem.

Ale navrátit majetek církvi byl přece akt spravedlnosti?

Politikové reagují špatně, když se mluví o spravedlnosti. Říkají, že se spravedlnost nemůže uskutečnit absolutně. Nanejvýš se omezují na nějakou nápravu. A proto neuznáním principu spravedlnosti, jako východiska k řešení všech křivd napáchaných komunismem, byla i otázka navrácení majetku církvi zpolitizována.

A co s tím má společného politika?

Některé strany vládní koalice předvídalý návrat již ve svém programu. Jiné, cítíce se neví proč ohrožené, byly proti tomu, aby se vrátilo všechno. Z toho vznikl politický konflikt, a tedy problém, který mají rozřešit strany mezi sebou. Ale proč? Proč nebyla církev zavolána jako partner anebo aspoň vyslechnuta? Diskutují na politické úrovni a církev je i nadále vyloučena.

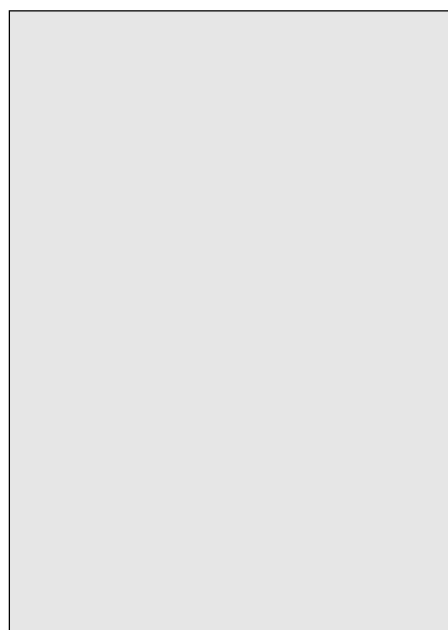
A jak vysvětlíte záležitost s katedrálou?

Je fakt, že jistým lidem se zdá, že to není tak jasné - zatímco pro nás je naprosto jasné - že katedrála byla vždy vlastnictvím církve. A přece, i dříve za dob komunismu - to nikdo neuváděl v pochybnost. Zakladatel Karel IV. začal stavět chrám, aby ho daroval církvi; a přitom ovšem myslel i na stát, protože ve sv. Vítu měli být korunováni králové. Jako by se řeklo, že katedrála byla postavena také ke službě království českého, ale ne jako vlastnictví království. Právě: znamená spolupráce, jaká byla tehdy mezi církvi a státem, mezi církvi a společností, totiž společností věřících.

A co se dnes změnilo?

Dnes zůstal pouze symbol, totiž

chci říci, dnes lidé nejsou moc věřící, ale ještě cítí hodnotu tohoto symbolu. Protože tam, v katedrále, jsou uchovávány korunovační klenoty, jsou tam hroby králů. A tedy národní symbol. Aniž by přitom vnímali tehdejší význam na úrovni spolupráce státu a církve, ani na náboženské úrovni, jako místo víry a křesťanského společenství. A pak v širším rámci je třeba brát v úvahu nacionalismus, který se vynořil v mnoha zemích po pádu komunismu. A nyní vyráží i u nás. Proto také mezi jeho různými projevy je také tento znovu objevený vztah národa ke katedrále. Ale všeobecně bez vztahu k víře.

A co může znamenat tento postoj?

Hledíme-li do hloubky, nacházíme tam tendenci ateizace země, která se provádí už desítky let, ba víc jak jedno století.

Ale myslí si církev, že odpoví na tuto výzvu tím, že vznáší nárok na vlastnictví katedrály?

Jistě ne. Přestože je církev vlastnící katedrály, nechce si ji nechat pro sebe. Vůbec nechce vylučovat přítomnost státu, společnosti. Ba chtěla by, aby tato přítomnost byla definována dohodou nebo zákonem. Ale o vlastnictví nemohou být pochyby. A to potvrdil i soud prvního stupně, který se zabýval sporem. Nemluvil o navrácení, ale prohlásil, že církev byla vždy vlastnící sv. Víta a je jí dosud. A že tedy stát nemá právní důvody - jako je neměl ani komunistický stát - pro její vyvlastnění.

A jak bylo možné napadnout rozsudek?

Vytvořila se skupina, zcela zvlášt-

ní, různorodá, bývalí disidenti, osoby, které se stavěly proti marxistickému režimu, a bývalí komunisté, ateisté, antiklerikálové a všichni dohromady sepsali petici proti rozhodnutí soudu: a to nepředvídá ani ústava. A v té chvíli se celá věc rozšířila. Všude le-táky, i v tramvajích. A veliký povyk v novinách, v televizi, který dospěl až tam, že tvrdil, že prý se chce přenést katedrála pod pravomoc Vatikánu a dokonce pomocí knihy jednoho historika, plné omylů a manipulací. Až pak protest dorazil do parlamentu: a podporován určitým počtem poslanců se dostala až k prezidentu republiky. Tím se parlament, zákonodárný orgán, postavil proti soudnímu orgánu. Je to nemyslitelný fakt, ale právě to dokazuje slabost naší demokracie.

Prezident Havel, jak se zdálo, byl jiného názoru...

Ano, to je pravda. Jednou řekl, že už by rád viděl den, kdy by mohl předat katedrálu arcibiskupovi.

A nyní?

Prezidentská kancelář se odvolala; a tak se toto odvolání ve skutečnosti připojilo k protestu komunistů. Oficiálně se popírají některá zdůvodnění, která použil soud, ale ve skutečnosti se usiluje o zrušení rozsudku. A také vskutku, co se týká nadějí, těch mám málo. Je-li nátlak tak silný, je velmi těžké myslet si, že první rozsudek nebude zrušen druhým.

Ale co je za tím? Stále jen antiklerikalismus nebo něco jiného?

Především je tu uzavření společnosti do sebe samé. Je to dědictví, které nám zanechal komunismus, a nyní se zdůrazňuje pod tlakem povstávajícího nacionalismu, jak to lze ověřit i v nevyřešeném vztahu mezi Čechy a Němci. A pak je nutno připomenout, že polovina obyvatelstva je nevěřící. A nadto znovu zakoušíme starý antiklerikalismus, který svými kořeny sahá až do středověku, ale který byl utvrzen marxismem a pokračuje i dnes.

Dalo by se hovořit o pravé a vlastní kampani proti katolické církvi?

Bylo by třeba odpovědět, že ano. Je tu druh Kulturkampfu...

Dokonce? To znamená, že to připomíná Bismarckův boj proti církvi?

Něco podobného, aspoň na kulturní úrovni. A právě proto mě udivuje postoj cizích hromadných sdělovacích prostředků, zvláště evropských. Předtím psaly zešířka o záležitosti katedrály a o soudu, který potvrdil, že patří církvi. Zatímco o posledních

událostech, o odvolání prezidentské kanceláře, málo nebo nic. Mlčí se o tomto novém Kulturkampfu. A zatím by bylo důležité o něm mluvit: ne jen o konfliktu společnosti s církví, ale o mnohem širších důsledcích. Evropa by se měla zajímat o to, vzhledem k procesu svého vývoje, jestliže jeden stát se uzavírá sám do sebe.

Ale není za tím snaha vyloučit náboženství z občanského života?

Je to fakt, že určité požadavky komunismu se i nadále rozvíjejí a postupují. Ne výslovně pod praporem marxismu, ateismu, ale jiným způsobem, nicméně postupují pod jinými prapory.

Zkrátka, komunismus zanechal velmi zřetelnou stopu, hlubokou.

To je patrné ve zničeném hospodářství i strukturách. Zatímco si plně neuvědomujeme, co zničil v nitru lidí, v morálce, v jejich srdci, totiž toho, co nazvali „antropologickou katastrofou“. A to proto, že se nepociťuje potřeba hodnot (duchovních). Hned po pádu komunismu se slýhalo všude heslo: „Chceme žít v lásce a pravdě.“ Dnes už se to neslyší. Tak je tomu u mravních a duchovních hodnot. A to je pohroma. Dědictví minulosti působí zhoubně. A tolik skutečností, jež prožíváme, jsou důsledkem této zlověstné minulosti, aniž bychom si to plně uvědomovali.

A to zvláště pocítila mládež...!

Hlavními představiteli a nositeli revoluce byli mladí. Ale pak krok za krokem ztratili náboj i nadšení. Ano, část mládeže pocíťuje nutnost mravních hodnot. Avšak masa nepociťuje, že by se jí týkaly záležitosti, jež poznamenávají národní život.

A nyní otázku jako prezidentu Rady evropských biskupských konferencí: Jak

si lze vysvětlit jev postkomunismu téměř ve všech zemích sovětského bloku?

Myslím, že při vysvětlování tohoto fenoménu se musí vycházet z nenávisti a sobectví, které rozséval nacismus a pak vyhrotil komunismus. A vždy odtud je třeba vysvětlovat války, které vypukly po pádu sovětského impéria. Byl odvržen princip lásky a humanismu. A jestliže v minulosti rozdělovala národy, rasy, třídy, nenávisť a sobectví, dnes rozděluje jednotlivce.

Slaví se 50 let od konce 2. světové války, ale válka neskončila. Nejdříve během komunismu byla studená válka. A i nyní tímto dědictvím nenávisti a sobectví válka pokračuje. A bude nás stále provázet. Až do té doby, kdy budeme žít v lásce a pravdě, jak jsme prohlašovali během sametové revoluce.

A tedy - pět let po pádu Zdi (berlínské), není to ani trochu povzbudivá bilance.

Řekl bych, že opravdu není. Základním problémem je, že se musíme zbavit úděsného dědictví nenávisti a sobectví, které nosíme v sobě.

A tedy nový typ ateismu?

Řekl bych, že je to směs ateismu, antiklerikalismu a nacionalismu. Ale především je to postoj uzavřenosti: proti univerzálčnosti (všeobecnosti) proti sklonu otevřít se jedni druhým. A to mi zvláště působí starost.

A pomyslí-li na to, že katolická církev zaplatila velmi vysokou daň pod vládou marxismu.

Právě. Plně se zapomnělo, že v těch dobách církev velmi pomáhala národu. A že kardinál Tomášek byl symbolem boje proti komunismu. A už se také zapomnělo, co se uděla-

lo revolucí sametovou. Právě jako důsledek partikularismu (sektářství), který se rozbujel ve společnosti. A ostatně ke škodě společnosti.

A církvi bylo zabráněno přispět svým přínosem...

Je tolik nebezpečí, která ohrožují naši společnost: drogy, zločinnost, sekty. A církev - jako to činila vždy - by mohla velmi pomáhat, především mravní pomocí, aby se zneškodnila tato nebezpečí. To však nechápe ani společnost ani politikové. Lekce dějin nebyla k ničemu. Marxismus byl slepý a stejně slepý je určitý politický a hospodářský pragmatismus.

A co může církev dělat, aby napomáhala konečně budovat „evropský dům“?

Musíme uznat, že my, jako církev, jsme slabí. Během staletí jsme někdy nepřijali do hloubky tuto svrchovanou zásadu, kterou je vzájemná láska, to je nepřijali jsme ji s měřítkem Ježíšovy lásky, s měřítkem Kristova kříže. Představovali jsme tuto lásku jako princip, který prožíváme mezi sebou, v církvi. Konečně, zvláště po 2. vatikánském koncilu jsme si uvědomili nutnost změny. My jako církev, jako věřící se musíme obrátit k této zásadě, musíme ji žít ve vzájemných vztazích, v církvích, mezi církvemi. A toto je vlastně program, který Svätý Otec vyhlásil pro třetí tisíciletí, a který on sám už žije a do svědčuje - a to by mohl být náš přínos k vybudování nové společnosti v Evropě i ve světě.

*Gian Franco Svidercoschi,
italský nezávislý deník
Informazione 21. 2. 1995
(Radio Vaticana - Ceco)*

ANO, ŠLO BY TO I JINAK.

Je tomu již několik desítek let, co jsem jako velký milovník symfonické hudby navštívil koncert Ostravské filharmonie, která hrála za řízení Jiřího Waldhansse. Dirigent nevěděl o mé přítomnosti ani o mém hudebním vkusu a řídil orchestr podle svého svědomí a představ. Zkazil tím docela můj zážitek, protože jsem čekal jiný rytmus i jinou dynamiku. Cestou domů jsem přesvědčoval své společníky, jak to mělo správně vypadat a jak by to také vypadalo, kdybych já stál za dirigentským pultem. Šel jsem spát a tu noc jsem měl neobyčejně živý sen. Nevím sice jak, ale ocitl jsem se ve fraku na stupínku před symfonickým orchestrem, za mémi zády se ztišil naplněný sál, já jsem měl zvednout taktovku, a s narůstající hrůzou jsem si uvědomoval, že vůbec nevím, co mám dělat. Byl to strašný pocit, ze kterého mě vysvobo-

dilo náhlé probuzení.

Vzpomněl jsem si na ten sen při četbě knížečky Bernharda Häringa *Jde to i jinak*, kterou vydalo nakladatelství Vyšehrad. V této výzvě ve *prospěch lidštější církve*, jak čteme na obálce, se vypráví také o jednom snu. Autor se v tomto svém snu staví do pozice nastávajícího papeže a píše z tohoto titulu pastýřský list na začátku 3. tisíciletí. Aby si dodal odvahy, tvrdí, že tento jeho sen není snem jednoho člověka, ale milionů věřících a že mu jde o to, aby jej snilo ještě více milionů a zasazovali se o jeho uskutečnění. Vyjadřuje naději, že se opět najde papež, který se důsledně ujme cenného dědictví, kterým je církev. Ve své „encyklice“ (s.75) vzpomíná na své „předchůdce“ Jana XXIII, Pavla VI. a Jana Pavla I. Ti všichni byli na dobré cestě k oné „humanizaci církve“, ale pak se

všechno zanedbalo. O Janu Pavlu II. se takticky nezmiňuje, ale co soudí o jeho pontifikátu, najdeme na jiných místech spisu: „V historickém okamžiku, kdy se zhroutily všechny sakralizované absolutistické systémy včetně prapodivně zbožněného, mysticky pojatého centralismu komunistů stalinské ražby, trčí v současném světě narůstající římská centralizace jako bludný balvan“ (s. 68).

K přehnanému centralismu patří nová vlna snah imponovat spolu s nápadnými odvolávkami na mimořádnou pomoc Duha svatého, zdůrazňuje se jednostranná etika poslušnosti, bují silně sakralizovaný systém, pod kterým trpí biskupové a teologové. A protože při této nadvládě nejde o jádro víry, nýbrž předně o vatikánské doktrinnální zvláštnosti, reaguje „lid“ právem pobouřeně (s.66). Vatikánská kongregace vzešlá z inkvizice ☹

◉ **zdůrazňováním, že je věcí učitelského úřadu, aby „zaručoval jednotu mravů v církvi“, prozrazuje otřesnou neznalost sociologie poznání, sociologie kultur, forem etiky a mravů (s.16).**

Prof. Häring ve svém „pastýřském listu“ prohlašuje, že papež musí hlavně naslouchat církvi a učit se od ní. „*Římský biskup musí poznávat, v co církev na základě svobody víry a svobody svědomí věří. Musí pozorně sledovat, jsou-li jeho pastýřské listy přijímány nebo případně nepřijímány (s.79).*“ Zatím je tomu podle autora tak, že jediným kritériem je poslušnost a s členy církve je nakládáno jako s nemyslitelnými předměty (1). Autor konstatuje, že současná církev je v hluboké vnitřní i ekumenické krizi, kterou zavinil vatikánský centralismus. Ten nám opakuje a vtlučí abstraktní formulky z jiné doby a kultury nebo nám vnucuje cizí myšlenkové modely, a to je zrada našeho poslání v dějinách spásy (s. 14). Autor si dal mnoho práce, aby doložil, že v Petrovi dlouho přebýval Satan a že „obrácení“, které vykonal, musí také prodělat každý jeho nástupce, což se zřejmě u posledního ještě nestalo.

Mohl bych pokračovat v citování výroků prof. Häringa na adresu současné hlavy církve a římských kongregací. Tato kritika kontrastuje s idealizujícím až utopistickým pohledem na církev jakožto „Boží lid“. Ten by byl pravděpodobně podle Häringa sám sobě schopen zajistit vedení po cestách spásy. Jeho nezadatelným právem je volit si své biskupy a svobodně rozhodovat o své víře a mravech.

Häringovu brožurku z nakladatelství Vyšehrad bychom mohli klidně přejít mlčením, kdyby šlo jen o jakousi závěť starého profesora, který se necítí dosti doceněn. Situace však zdaleka nevypadá tak nevinně, neboť jak se zdá, tento Häringův sen se už naplňuje způsobem, který je velmi znepokojující. Prostého čtenáře možná překvapilo, že by mohli být biskupové, kteří „trpí“ vatikánským centralismem. Jenže to opravdu není tak neskutečné. Důvodem takového „utrpení“ jsou převážně rozpory týkající se zásadních mravních otázek. Vlny vzbouřené sexuality jsou již tak vysoké, že nezdědky pronikají na palubu i pod palubu lodí církve a nejnovější události nám ukazují, že pronikají někdy až do kapitánských kajut. Dokumentují nám to dva příklady: Pastýřský list hornorýnských biskupů a případ odvolaného francouzského biskupa.

V létě 1993 byla ve Spolkové republice Německo ve statisících exemplářů rozšiřována brožura „Duchovní průvodce rozpadlých manželství, rozvedených a znovu civilně sezdaných“, ve které biskupové z diecézí Freiburg, Mainz a Rottenburg připouštějí možnost, aby křesťané žijící v neplatném manželském svazku přistupovali *podle úsudku svého vlastního svědomí* ke svatému přijímání. Přidali se k nim biskupové ze Speyeru a Trieru. Mnoho kněží a laiků to velice uvítalo a když Kongregace pro otázky víry 14. 9. 1994 tento názor odsoudila, dala se do pohybu protestní kampaň a podpisové

akce. Jsou kněží, kteří veřejně vyhlásují při bohoslužbách, že rozhodnutí Vatikánu odmítají. Jak uvádí prof. dr. Georg May (2), největší tragédií je ovšem skutečnost, že se v onom „průvodci“ dokonce ani nehovoří o potřebě přistoupit ke svátosti smíření. To je ovšem v plném souladu s názory moralisty prof. B. Häringa. Ve svém stati, kterou zveřejnil v časopise *The Tablet* (1), se tento teolog podivuje nad tím, že se v novém Katechismu katolické církve trvá na tom, aby se věřící individuálně zpovídali, když existuje generální absoluce a dříve se zpověď požadovala jen u *veřejných pohoršujících hříšných skutků*. (K těmto skutkům právě konkubinát patřil, jenže to asi bylo v době, kdy konkubinát pohoršení budil, kdežto dnes je zřejmě natolik běžný, že si můžeme své svědomí svobodně upravit tak, že nejde ani o pohoršení ani závažnou vinu.) Podle prof. Häringa *si autoři pasáže v katechismu musí být dobře vědomi, že svátost smíření prošla v průběhu dějin hlubokými změnami, a přitom se tváří, jakoby nevěděli o dnešní velké krizi, pokud se týká této svátosti, která prý nutně vyžaduje nové úpravy*. Jaké úpravy? Osmdesátiletý profesor morální teologie se pohoršuje nad tím, že se *malé děti musí zpovídat před svým prvním svatým přijímáním*.

Biskupem, který „trpí pod vatikánským centralismem“, je zřejmě také francouzský biskup **J. Gaillot** z diecéze Evreux. Stal se velmi populární svým nekonvenčním vystupováním a mnozí jeho stoupenci oceňovali, že se dokázal přiblížit různým skupinám na okraji společnosti. Ovšem na př. k homosexuálům se přiblížil do té míry, že se stal doslova propagátorem homosexuálních vztahů.

Radikální hnutí homosexuálů se zrodilo v Holandsku, kde se o něm již od r. 1988 hovoří jako o vlně teroru. Vzniklo v lůně t. zv. Hnutí 8. května, které sdružuje 90 různých organizací zaměřených na útoky proti učitelскому úřadu církve, proti autoritě biskupů, proti kněžství a proti morální nauce církve. Když byl v r. 1988 jmenován v Holandsku biskupem **von s'Hertogenbosch** (budeme o něm hovořit v příštím čísle), odmítl podávat svaté přijímání militantním homosexuálům. Na protest proti biskupovi byla uspořádána protestní bohoslužba. Místo eucharistie se rozdávaly „růžově červené balonky“, aby prý Pán chránil přítomné od „jisté nemoci“. Po této „bohoslužbě“ se konalo protestní shromáždění, na kterém vystupovaly lesbické ženy a pedofilové. S francouzskou delegací k tomuto shromáždění cestoval až z Evreux biskup J. Gaillot (4).

Po jeho skandálních vystupováních v sobotních večerních programech v televizi a v sexuálních magazínech protestovalo velké množství věřících před papežskou nunciaturou v Paříži a skandovali: „Chceme Řím a ne Sodomu“. Gaillot odpověděl ještě týž den v *Journal de Dimanche*, že je ochoten sezdávat církevně homosexuální dvojice, protože evangelium to je jenom jedna z mnoha knížek, a jeho učení je tedy stejně sporné

jako příkaz, že je třeba bránit vlasti se zbraní v ruce. Nelze tedy evangelium nikomu „vnucovat“. (Biskup je velkým přítelem těch, kteří odmítli vojenskou službu.) Po opakovaných pokusech přesvědčit biskupa o nevhodnosti jeho počínání jak se strany francouzské biskupské konference tak Vatikánu byl Svatý otec nucen odvolat J. Gaillota z vedení diecéze v Evreux. Stalo se tak v době, kdy byl papež v Manile na Filipínách. Zatímco všechen světový tisk uveřejňoval na titulních stránkách zprávy o miliónech věřících, kteří se shromáždili na setkání s Janem Pavlem II., francouzské noviny věnovaly své titulní stránky „skandálnímu odvolání populárního biskupa, které znamená porušení lidských práv“. V Evreux demonstrovalo 5 000 lidí svou podporu odvolanému biskupovi.

Před několika lety jmenoval Svatý otec pro švýcarskou diecézi Chur biskupa Haase, proti kterému se rozpoutala rozsáhlá protestní kampaň. V diecézi vznikly dva tábory: jedni jej odmítají, druzí jej přijímají. Tento krok Svatého stolce měl tehdy silnou odezvu v Německu, kde byl Vatikán obviňován ze zasahování do vnitřních záležitostí churské diecéze. Když pak byl odvolán biskup z Evreux a jako jeden z důvodů uváděl Vatikán, že msgr. Gaillot nebyl s to zachovat jednotu diecéze, ozvala se ihned předsedkyně Ústředního výboru německých katolíků **Waschbüschová** a biskup Kamphaus z Limburgu, že Vatikán neměří stejným metrem, protože biskup Haas daleko „méně přispívá k jednotě svojí diecéze“. Slyšet to od limburgského biskupa je obzvláště politováníhodné, protože dokonce sám přiznal, že nezná skutečné pozadí Gaillotova odvolání (3). Německý teolog **Dietmar Mieth** prohlásil, že Gaillotovo sesazení odporuje apoštolskému charakteru katolické církve. Neumí si prý představit, že by apoštol Petr vystrčil Pavlovi židli za dveře. Zapomněl ovšem podotknout, zda si umí představit, že by sv. Pavel propagoval homosexuální manželství. Ke kritikům papeže se pochopitelně přidali E. Drewermann a H. Küng. V náboženském vysílání švýcarského rozhlasu se pak ozvaly výroky, které jsou v překvapivém souzvuku s názory prof. Häringa. Autorem těchto výroky byl teolog **prof. Herbert Haag**: „Gaillot se musel vzdát úřadu, protože nehlásal papežské, ale biblické učení.“ - „Katolická církev je poslední absolutní monarchie, kde může mluvit jen jeden člověk“ - „Katolická církev degeneruje na úroveň sekty“ atd. Proti takovým výrokům odsuzujícím postup Sv. otce protestoval švýcarský apoštolský nuncius arcibiskup Rauber v Bernu, který poukázal na to, že i když v Churu trvají problémy, není tam vůbec sporu o pravověrnost a oddanost církvi (5).

Čtu-li ve světle těchto skutečností „závěť“ a „encykliku“ prof. B. Häringa, přivádí mě to k zamyšlení, nakolik je oprávněný Häringův sen o „lidštější církvi“. Zda je na čase, aby se církev zamýšlela nad tím, že je „nelidská“, když trvá na morálních zásadách, které jsou pro mnohé lidi těžko snesitelné. Zda je „lid-

ské“ trvat ještě dnes na nerozlučitelnosti manželství, na ukázněných, smysluplných a přirozených sexuálních vztazích, na ochraně nenarozeného života a tolika jiných věcech, které působí mnoha lidem problémy. Jenomže tyto zásady si nevy-myslela církev. Tyto zásady pocházejí od Stvořitele a jejich smyslem je právě to, abychom **neměli problémy**. Jestliže jsme si sami vytvořili takovou situaci, že jejich zachovávání se stává problematické, neubude nám problémů tím, že je zruší-me. Naopak. Dostaneme se do problé-mů zcela neřešitelných.

Nejsem spokojen se stavem církve, možná že jsem ještě více nespokojen, než B. Häring. V jeho závěti je mnoho cenných podnětů. Jen jedno se mi nezdá: že by tím nedobrym stavem byl vinen papež a Kongreace pro jednotu víry a že by pomohlo *naslouchat tomu, čemu lidé na základě svobody víry a svědomí věří*.

Nemohu se připojit k Häringovu snu z jednoho důvodu: ten sen nemá naději na úspěch. Není totiž určen církvi, kte-rou založil Ježíš Kristus a kterou vede Duch svatý, ale je určen nějaké pomysl-né organizaci, kterou si ustavili lidé

a kterou si chtějí lidé řídit podle zkuš-e-ností, které mají se sekulárními institu-cemi. Ano, mělo by se leccos změnit, a šlo by to, ale jinak. Ale o tom příště.

Lubomír Štula

(1) V církvi ten, kdo učí, by měl být schopen i naslouchat, In: Český deník 4. 8. 94

(2) Wer, wie, wo kämpft in der Deutschen Ka-tholischen Kirche gegen Papst. Desenheim 1994

(3) Der Sonntag 4/95

(4) Schweizerisches Katholisches Sonntags-blatt 6/95

(5) dtto 4/95

Láska a utrpení

Úvahy v duchu sv. Pavla od Kříže (1694-1775)

(2.)

Vztah k Bohu

Jako lidé, kteří mají mezi sebou hluboký, navzájem se obohacu-jící vztah, potřebují nová a no-vá setkání, tak je tomu i v našem vztahu k Bohu.

To, co bylo řečeno o vztazích mezi lidmi, je snadno pochopitelné, proto-že my sami máme podobné zkušenos-ti s našimi bližními. Je zde ale otáz-ka: Můžeme mít podobné vztahy k Bohu? Stejná setkání jistě nikoliv, protože se můžeme k Bohu přiblížit jen vírou. Víra je ovšem - ve své hlub-ší a vnitřní dimenzi - prožívaný vztah člověka k Bohu.

A tak se ptáme: Může vůbec člo-věk vstupovat do vztahu s nekoneč-ným všemohoucím Bohem? Ano, může, protože Bůh stvořil člověka ke svému obrazu a podobenství (srv. Gen 1,27). Máme tedy schopnost set-ekat se s Bohem, navázat k němu vztah. Jelikož Bůh se stal v Ježíši Kristu člověkem, přiblížil se nám, můžeme jej oslovovat „Otče“, proto-že jsme Boží děti (srv. 1 Jan 3,1n).

Je-li víra „prožíváním vztahu s Bohem“, pak budou pro uskutečně-ní víry platit podobná pravidla, jaká jsme zjistili při mezilidských vztazích. Lidský vztah se udržuje a roste především v rozhovoru. Podobně je tomu i v životě víry. Rozhovor s Bo-hem se uskutečňuje v modlitbě. Při tom není tak důležitá délka modlitby, jako spíše její četnost a intenzita. Lidé, mezi nimiž je intenzivní milost-ný vztah, myslí na sebe často, ano velmi často. Myšlenka na milovanou osobu se stává takřka stavem: ten dru-hý mi „nejde z myslí“.

Podobně by tomu mělo být v na-šem vztahu k Bohu. Přesto musíme nejdnou konstatovat, že jsme strávi-li mnoho hodin během dne, aniž by-chom třeba jen krátce pomysleli na Boha.

Život v Boží přítomnosti, jak to na-zývají duchovní vůdcové, poznamená naše konání a jednání, ano, celé naše bytí. Víra a život, modlitba a všední den nesmějí existovat odděleně, nýbrž musejí se navzájem prolínat.

Sv. Pavel od Kříže mluví o neko-nečné modlitbě. Tak píše svému pří-teli Tommaso Fossimu, s nímž udržo-val po 40 let přátelské vztahy: „Ano, je to tak: Modlíte se bez ustání. Ne že byste klečel stále na kolenou, nýbrž tím, že se snažíte co nejčastěji pozve-dat vaše srdce a vašeho ducha k Bo-hu“ (Dop. I, 547).

K lidským vztahům patří také se-tkání, okamžiky, kdy jsme si obzvlá-ště blízcí. Také náš vztah k Bohu potřebuje taková setkání. Můžeme se s Bohem setkat v modlitbě, v na-slouchání Božímu slovu, v bližním, v různých zážitcích a zkušenostech všedního dne. Nejintenzivněji můžeme Boha zažít ve svátostech. Svátosti jsou vynikající příležitostí setkat se intenzivně s Bohem. V těchto dialo-gických znameních se Bůh s námi sdílí, chtěl by s námi vstoupit do hlubšího vztahu. Jak intenzivní bude naše setkání ve zmrtychvstalém a na-nebevstoupivším Pánem, záleží na tom, jak jsme na setkání připraveni. Jako lidé, kteří se hluboce navzájem sdílejí a obohacují, potřebují stále nová reálná setkání, tak je tomu i v našem vztahu k Bohu. Chceme-li se o tom přesvědčit, pak musí být naší snahou přistupovat pravidelně k svá-tosti smíření a k Eucharistii. Pak to pro nás není povinnost nebo obtíž, ale touha našeho srdce.

Důvěra a víra

Bůh nás přijímá takové, jací jsme. On ví o našich silných stránkách, o naší dobré vůli, ale zná i naše meze a slabosti.

Víra to není pouze souhlas a při-jetí pravd víry. Víra ve své hlubší di-menzi je vztahem: osobním já - ty vztahem mezi člověkem a Bohem. Pro pozitivní vztah je nezbytná důvěra. Mezi vírou a důvěrou je těsný vztah, ony se navzájem podmiňují.

Ve slově důvěra je kmen slova věrný. Znamená to tedy: spolehnout se na někoho, být někomu věrný. Jestliže někdo někomu důvěruje, oč-ekává od něho jen dobré, věří v jeho dobrou vůli. Důvěra to je také víra

v sebe sama. Otevírám se druhému, dávám mu něco ze sebe. To podporu-je lidské sblížení a dává prožívat pocit bezpečí. Důvěra je základ kaž-dého společenství mezi lidmi. Čím in-tenzivnější je život v nějakém spole-čenství, tím významnější je postoj důvěry, na př. v přátelství a v manžel-ství.

Jak vzniká důvěra? Nejdříve tím, že jsem přesvědčen o dobrotivosti a dobré vůli toho druhého, a dávám mu totéž poznat o sobě. Dále tím, že jsem otevřen a pozorný, když mi ten druhý opětuje dobrou vůli. V milost-ném vztahu dochází ke vzájemnému darování a přijímání.

Důvěra k člověku zahrnuje vždy určité riziko, neboť člověk může být nevěrný a nestálý. Pro ty, kteří v ži-votě prožili mnoho zklamání, je obtíž-né projevít plnou důvěru. Jsou při se-tkání opatrní a nedůvěřiví. Nedůvěra vylučuje spolehnutí a dobrou vůli.

Z hlubinné psychologie víme, že pro duševní zdraví a rozvoj člověka je velmi důležité prožívat důvěru a také důvěru poskytovat. Psycholog Alfréd Adler to viděl velice jasně. Příkladal důvěře ve výchově významnou a nezastupitelnou úlohu. Pro něho každá neuroza souvisí se zklamanou důvěrou.

Pro člověka je proto důležité, aby žil v takových podmínkách, které po-silují schopnost důvěřovat. Důvěra vzrůstá v člověku, který udělá zkuš-e-nost, že je chápán a přijímán, když prožívá spravedlnost, ochotu pomáhat a dobrou vůli.

V souvislosti s vírou hraje důvěra v Boha velkou roli. Bůh nás přijímá takové, jací jsme. Zná nás a rozumí nám. Ví o našich přednostech, o naší dobré vůli, ale zná i naše omezení a slabosti. Před ním nemusíme hrát žád-né „divadlo“.

Můžeme k němu přistoupit i se svými chybami a vinami. Neodsuzu-je nás. I v té nejvypjatější situaci nás Bůh přijímá a miluje. Ježíš přímo říká: „Nepotřebují zdraví lékaře, ale nemocní. Nepřišel jsem povolát spra-vedlivé, ale hříšníky“ (Mk 2,17).

Martin Bialas

OTEVŘENÝ DOPIS PANU PAVLU OTTEROVI

Denní Telegraf“ z 23.2.1995 uveřejnil „Otevřený dopis našim katolíkům“, jehož autorem je Pavel Otter, farář Českobratrské církve. Zřejmě kalkuluje s rozšířením vlivu západního liberalismu a faktického dopadu na naše kraje, zejména na Čechy, a s tím i odboje vůči Římu.

Článek je chápán mimo jiné také jako výzva českým katolíkům, aby „po tisících protestovali proti papežskému rozhodnutí (t.j. o svatořečení Jana Sarkandra)“ a výsměšně se ptá: „Anebo pojedete poslušně a pokorně do Olomouce?“ Protože nepředpokládáme, že naši čtenáři odebírají takové noviny, nebudeme podrobně rozebírat uvedený článek Pavla Ottera. Jeden z našich spolupracovníků poslal „Telegrafu“ k uveřejnění tuto odpověď jako „otevřený dopis panu Pavlu Otterovi“:

Drahý bratře,

zvolil jste stránky Telegrafu, abyste se obrátil s vášnivým apelem na české katolíky. Nevím, nakolik se kryje čtenářský okruh Telegrafu s tím fórem, které jste potřeboval oslovit. Mě však spíše překvapila skutečnost, jakými těžkými starostmi a obavami může strádat i člověk tak fundovaný a vzdělaný, jako je duchovní česko-bratrské církve evangelické. Přemýšlím, co Vás to více straší ve dne i

v noci, zda přízrak člověka umučeného na skřipci, Polák na papežském stolci, milióny obyvatelů Filipin či ujíždějící evropský vlak. Ve Vašich obavách o dobré jméno České republiky a jejich politiků je přímo něco paranoického. Nechce se mi ovšem věřit, že by se tyto myšlenky a v takové formě mohly zrodit ve Vaší hlavě. Takový konfrontační tón by člověk očekával spíše od extrémisty typu Žirinovský a ne od bratrského duchovního. Než začnete radit katolíkům, na kterou židli si mají sednout, podívejte se dobře, na co to posadili Vás. Ocenil jste skutečnost, že současný papež významně přispěl k pádu komunismu. Jestliže nejste slepý, musíte vidět, to byl jen začátek těžkého přerodu. Že skutečné plody jeho ideologie jsou hluboce zabydleny v našem myšlení a cítění. Vaše vášnivá výzva k protipapežskému tažení je toho dokladem. Ta ovšem zní katolíkům jako obehnaná písnička, kterou poslouchali celých čtyřicet let. Očekáváte, že ti, kteří kvůli tomu byli odsouzeni úhrnem na statisíce let, se nyní otočí jako vějička jen proto, že v jedné švýcarské a jedné francouzské a jedné rakouské diecézi rozdmýchávají sdělovací prostředky proticírkevní kampaně a že německý teolog Drewermann nemůže přijít papeži na jméno? Neobávejte se, že

katolíci zkomplikují naši cestu do Evropy. Západ, kam se takovou touhou vzhlížíte, to nejsou jen protestní kampaně v Rakousku a Švýcarsku, Německo to nejsou jen utlačovaní teologové, to jsou také lidé včetně čelných představitelů evangelické církve, kteří ocenili, že současný papež je jediným neohroženým zastáncem morálky na této Zemi. Ty konzervativní názory papeže, který se stal na Západě Mužem roku 1994, to není nic víc než boj za rehabilitaci lidské důstojnosti, po které stejnou měrou šlape jak východní komunismus tak západní konzumerismus. Nikdo Vás nebude nutit, abyste přijal jeho teologický konzervatismus, ale nechtějte po katolících, aby vyznávali Váš „liberalismus“. Myslím, že ho nevyznávají ani Vaši věřící. Nebo si snad opravdu myslíte, že Vaší souvěrci si jako podmínku pro sblížení katolíků s evangelíky kládou požadavek, aby katolíci podkopávali autoritu svého představeného a rozvraceli svou morálku?

Drahý bratře, až budete příště chtít publikovat takové implantované obavy a výzvy, udělejte to jako soukromá osoba. Vaše sbory a Vaše církve si nezaslouží, aby byla takto kompromitována.

Dr. Lubomír Štula

JAKÁ JE VLASTNĚ NAŠE ZODPOVĚDNOST?

Lidovecký časopis Hlas zveřejnil ve svém letošním čísle „4plus“ článek Evy Rolečkové „Naše zodpovědnost je širší“, který poněkud volně zachází s fakty týkajícími se petice Klubů křesťanských žen okresu Zlín proti zavádění povinné sexuální výchovy do 1. třídy základních škol. ...

Především bych ráda po dvěštepadesáté zopakovala, že členky KKŽ z okresu Zlín (nikoli ze Zlína, nýbrž zástupkyne klubů z celého okresu) neprotestovaly proti jakékoliv sexuální výchově „v principu“, nýbrž pouze a jedinečně proti sexuální výchově povinné. Nejde přitom jen o právo rodičů odmítnout podobný projekt pro své děti, ale i o právo škol zvolit si z nabídky několika koncepcí takovou, která jim bude - podle poptávky rodičů - nejlépe vyhovovat. Jednotné školy s koncepcí čehokoliv nařízeného shora jsme si v této zemi užili snad už dost.

Podsouvat nám, že kvůli sexuální výchově nebudeme volit stranu, s níž „ve všem ostatním souhlasíme“, tvrdit, že bychom volily jinou stranu „jen proto“, že ji v programu nemá, případně rovnou štkát nad naší „rezignací na naši voličskou odpovědnost“ není vskutku nic jiného než čirá demagogie. Nejde jenom, a už vůbec ne především, o sexuální výchovu. Jde o filozofický postoj k lidské

svobodě, k úloze státu v životě občana, k úloze rodiny ve společnosti, v neposlední řadě i o úroveň vnitrostranické demokracie a komunikace s voliči. V demokracii je snad normální, že strana bere na názory svých voličů ohled. ...

Opakuji, že jde o spor o sexuální výchovu povinnou, státní, podle jednotného modelu. Koncepci dr. Brzka znám. Do 10. 1. t.r. byla ve všech sdělovacích prostředcích i v koncepci samé řeč o „povinné sexuální výchově od 1. třídy“. Necht' dr. Brzek i autorky dvoustrany v Hlasu nahlédnou do Slovníku spisovného jazyka českého. U hesla „povinný“ se praví: „takový, který musí být vykonán, závazný“. Jestliže se 10. 1. 1995 rétorika podivuhodně náhle změnila - zajisté bez jakékoli souvislosti s občanskými protesty, které propukly - a je nyní řeč o jakýchsi „reversech“ a o tom, že sexuální výchova v podstatě povinná nebude, alespoň pro děti rodičů, kteří s ní nesouhlasí, nejde o nic jiného než o pokus o zpacifikování části voličů, když se ukázalo, že členská základna rozhodně nehodlá spolknout jako malinu cokoliv, co se jí předloží. A ještě jedna otázka: Vělice by mě zajímala alespoň jedna konkrétní věc z oblasti sexuální výchovy, v níž se názor dr. Brzka skutečně diametrálně odlišuje od názoru dr. Uzla? Já

jsem prostudovala jeho koncepci a porovnála ji s videokazetou „Láska je láska“ dr. Uzla. Žádný podstatný názorový rozdíl jsem neobjevila. Připouštím, že neznám názor dr. Brzka na přelidnění, ale ve všem ostatním se oba zmiňovaní pánové vcelku shodovali. ...

Křesťanská matka bezpochyby musí být i strážkyně - morálních hodnot, víry, mravní čistoty svých dětí. Máme legitimní právo bránit je před vším, co by je mohlo ohrozit, a jsme zodpovědní především za ně. Za všechny a všechno ostatní až na dalších místech. V době, kdy si kdekteřá žena myslí, že na prvním místě je kariéra a zodpovědnost za chod podniku, se tato myšlenka ovšem prosazuje velmi obtížně. Přesto trvám na tom, že máme právo nevystavovat své děti sekulární sexuální výchově, která by je vskutku mohla ohrozit, jak dokazují výsledky z jiných zemí. Praktické použití koncepce dr. Brzka, který hodlá ctít „svobodu žáka zvolit si vlastní životní styl“: Dejte školou povinnému dítěti nabitou pistolí, podrobně ho instruujte, jak se odjišťuje a spouští, a nezapomeňte dodat: „Dokud nejsi dostatečně zralý, raději to nezkoušej“. Poté ho ponechte, aby si svobodně zvolilo, co s ní udělá. Pokud při známé dětské zvidavosti nezačne střílet hned, rozhodně bude mít menší zá-

brany v budoucnosti. Učilo se to přece ve škole!

Členky KKŽ z okresu Zlín i další křesťanské rodiče by zajímaly zejména odpovědi na následující otázky:

- Jak je to tedy s tou povinností? Mají nebo nemají rodiče právo rozhodovat o výchově svých dětí? Svobodu, kterou chceme pro sebe, totiž musíme nutně přát i jiným, jinak záhy nebude svobodný nikdo.

- Jak budou práva rodičů na odmítnutí výuky garantována v případě, že učivo bude obsaženo v několika předmětech?

- Proč dr. Brzek trvá na tom, že koncepce musí být jen jedna, povinná pro všechny školy, když již dnes existuje řada kvalitních programů s touto tematikou, které se na mnoha místech osvědčují: (Namátkou uvádím koncepci hnutí Rodina v Pardubicích a Teen Star Program.)

- Jak by bylo možno za této situace zajistit svobodu církevních škol nevyučovat věci, které jsou v rozporu s učením církve a se svědomím učitelů i rodičů? Zatím platí, že osnovy jsou shodné pro všechny typy škol.

- Prosazuje tento projekt strana, její celostátní vedení, česká zemská organizace, nebo několik jedinců v různých funkcích? V kterém programu strany a s jakým datem byl uveden? Jak přesně zní stranické usnesení týkající se této záležitosti? Informace v tomto směru se velice různí.

- Jak hodlají autoři koncepce zajistit respektování vývojového hlediska a individuality dětí? Jak myslí dr. Brzek své tvrzení, že „sexuální pedagog“ nemusí být nutně normální? Má to znamenat, že naše děti budou moci sexuální výchovu vyučovat homosexuálové a pedofilové, jen když svou úchytku „zvládnou“? Jak je podle představ autorů vůbec možno zabezpečit, aby vyučujícími byly kvalitní, mravně konzistentní osobnosti?

- I kdyby se autoři projektu posléze dobrali koncepce, která by byla přijatelná pro všechny, včetně křesťanů (což je utopie), jak by bylo možno politicky zabezpečit, aby celá koncepce nebyla nahrazena jinou, až se změní obsazení vlády? Jednou zavedený povinný předmět by se rušil velmi těžko, zato změnit jeho

obsah zdaleka není takový problém, jak dokazují neustálé školské reformy.

- Jak si autoři představují klasifikaci? Hodlají děti známkovat za postoje? Jaké „filozofické postoje k lidské sexualitě a jejímu místu v hodnotovém systému člověka“ hodlá dr. Brzek vnucovat bez rozdílu všem dětem?

Odpovědi na žádnou z těchto otázek koncepce dr. Brzka neobsahuje. Počítá totiž jasně se sexuální výchovou povinnou pro všechny děti. Do dnešního dne - 21. 2. 1995 - Hlas nezveřejnil nejen tento článek nebo jeho zkrácenou podobu, nýbrž ani odpovědi na žádnou z výše uvedených otázek. Podivná vnitrostraničká demokracie v duchu nejlepších národněfrontovních tradic, podivný dialog s voliči, podivná obhajoba křesťanských hodnot. Že bychom někomu - již opět - byli dobří jen k tomu, abychom platili daně a jednou za čtyři roky vhodili do urny tu správnou kandidátku?

Lucie Cekotová

členka Okresní rady Klubů křesťanských žen Zlín (red. kráceno)

Malý oznamovatel

Matice Svatohostýnská zve důvěrníky MS na setkání dne 19. 3. 1995 na Sv. Hostýně. Začátek mší sv. v 9,15 h. Ostatní zájemci z řad členů jsou vítáni.

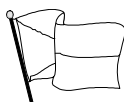
Za Výbor MS P. Václav Ježík

17. března oslaví náš spolupracovník - překladatel
P. Dr. Stanislav Sasina
z Veselí nad Lužnicí 50. výročí své kněžské služby. Blahopřejeme a vyprošujeme požehnání Boží do dalších let.
Redakce a MKH

Domov pro nevidomé a slabozraké ve Vlaštovičkách u Opavy hledá pro práci s dospělými nevidomými tyflopeda (speciální pedagog, psycholog, zdravotník apod. - možnost zaškolení). Předpokladem je ochota sloužit bližnímu. Víra vítána. Nástup možný od léta 1995.

Zájemci ať se hlásí na adrese: Oblastní Charita Opava, Kostelní 4, 747 05, tel. 0653/214 185

CÍRKEVNÍ AKTUALITY * CÍRKEVNÍ AKTUALITY * CÍRKEVNÍ AKTUALITY

Obláti v Klokotech

Tábor: Českobudějovický biskup Antonín Liška uvedl 11. prosince loňského roku dva kněze kongregace Oblátů Panny Marie Neposkvrněné (OMI) na poutní místo Klokoty. Obláti, kteří pracují po celém světě v poměrně těžkých podmínkách misí, byli založeni mladým francouzským knězem Eugenem de Mazonem v roce 1826. Rektorem v Klokotech byl jmenován P. Zdeněk Čížkovský, který působil přes 30 let jako misionář v Jižní Africe. V roce 1991 se vrátil do vlasti, aby převzal vedení duchovní správy nejprve v Kroměříži, kde během tří let svého působení získal své kongregaci čtyři mladé členy. V Klokotech nyní organizuje mše pro mládež, předmanželské kurzy pro snoubence, svou činnost rozvíjí společenství mladých manželů a připravují se pravidelné dětské mše. Klokoty jsou i cílem četných poutí, které přicházejí po celý rok. Svůj příjezd mohou nahlásit předem na adresu: Obláti Klokoty Staroklokotská 1, 390 03 Tábor; tel. 0361/32584.

TISK ČBK Praha

Mons. Karel Otčenášek:

BANKY - SLUŽBY OBČANŮM A SPOLEČNOSTI

Při otevření Hypobanky v Hradci Králové 24. 2. 1995 řekl O. biskup:

„... Pokrok je zkompromitován, jestliže v rámci bohaté společnosti zhasnou duchovní světla pravdy a křesťanské lásky a zmizí ty ctnosti šetrnosti a prostoty, jež jsou jako složky nejen eticko-asketické, ale také sociální kázně, podstatnými podmínkami lidského rozvoje, vytváření osobnosti a správného uspořádání společnosti.

A teď: Co říci k bankám a k mezím jejich sociální funkce?

Každý platný hospodářský řád je nemyšlitelný bez činitele, jímž jsou peníze, jejichž kurs řídí banky jako zprostředkovatelky úvěru a dodavatelky peněžních prostředků obchodu, zemědělství, průmyslu a nezřídka sociálním a politickým organizacím, a také státu. Banky mají tedy velký sociální význam a musí rozvíjet svou činnost v souladu se zdravou veřejnou ekonomikou, řízenou spravedlivými zákony.

Jejich hlavní funkce jsou: umožnit

a povzbuzovat spoření; uchovat je pro budoucnost, ale postarat se o to, aby vynášelo už v přítomnosti; umožnit, aby se mohlo přispět a zúčastnit se na užitečném podnikání, jež by se nemohlo provádět bez spolupráce bank; usnadnit a někdy také jednoduše umožnit vyrovnání účtů, výměnu zboží, obchod mezi soukromými osobami, veřejnými organizacemi, státy, slovem celý hospodářský život národa, který je nutné řídit podle plánu, jenž ho ušetří těžkých krizí a zhoubných následků.

Různé bankovní úkony musí být chápány a prováděny jako služby občanům a společnosti.

V udílení úvěru je nutno se vyhnout neoprávněným diskriminacím, omezování a vylučování, jež mohou hospodářsky zničit jednotlivce a skupiny nebo celé kategorie.

A konečně: Křesťanský duch povzbuzoval vždycky banky k dobročinnosti, která se může a musí provádět i dnes způsoby a v míře odpovídající novým poměrům. (Spiazzi)“

Podzemní církev se distancuje

Čína: Římu věrná podzemní církev se zřetelně distancovala od oficiální státem uznané katolické církve v zemi. V pastýřském listu v podzemí působící Čínská biskupská konference vytyká státem uznané církvi, že se odloučila od katolické církve pod papežskou autoritou. Pastýřský list není podepsán a není známo, kteří Římu věrní biskupové se podíleli na jeho vypracování.

Čína neudrzuje od roku 1957 žádné diplomatické styky s Vatikánem a katolické církvi jsou s ním zakázány všechny kontakty. V podzemí žijící Římu věrná církev, která má tři až čtyři miliony věřících, je pronásledována.

Vatikán uznal některé „vlastenecké biskupy“. Papež Jan Pavel II. vyzval za své asijské cesty v lednu čínské katolíky, aby hledali cesty k jednotě a opětnému smíření. Apeloval na zdejší katolíky, aby uzavřeli mír s ústřední církví v Římě i mezi sebou.

Mezinárodní vztahy

Vatikán-Slovensko: Vatikán chce zintenzivnit své vztahy ke Slovensku. Naznačil to vatikánský „zahraniční ministr“ arcibiskup Jean Louis Tauran při setkání se slovenským ministrem Zoranem Thalerem v Římě. Dosavadní nuncijs v Lublani arcibiskup Peir L. Celata, který nyní zastupuje Svatý stolec v Ankaře, bude vystřídán jiným diplomatem. Ten bude akreditován pouze v Lublani na rozdíl od svého předchůdce, který byl zároveň nunciem v San Marinu a na Maltě. Vatikán požádal slovenskou vládu o pomoc při hledání vhodné budovy pro nunciaturu v Lublani.

Komise OSN o náboženské svobodě

Čína: Podle 35 stránkové zprávy, kterou po nedávné návštěvě Čínské lidové republiky zveřejnila v uplynulých dnech zvláštní komise OSN, ještě ani dnes neexistuje v této velké asijské zemi v praxi uplatňovaná náboženská svoboda. Zpráva dále praví, že v současnosti je v Číně dokazatelně uvězněných 79 osob, 68 křesťanů a 11 tibetských mnichů, z důvodu svého náboženského přesvědčení.

I když autoři zmíněného dokumentu připouštějí jisté zlepšení v oblasti náboženské svobody, zároveň vyzývají pekingskou vládu ke změně. Ústava sice zaručuje občanům svobodu myšlení, avšak v oblasti praktikování této svobody existuje stále mnoho nejasností především rozlišováním mezi tzv. normálními náboženskými

aktivitami, tedy kontrolovanými státem, a na druhé straně nelegálními, neboli oficiálně nepovolenými aktivitami.

Pastorace

Maďarsko: Katolická církev se má více obracet na ty občany, kteří se o křesťanství nezajímají. Žádá to shromáždění maďarských katolických spolků a hnutí. Jako zvlášť nutné vidí laičtí spolupracovníci kontakty učitelů náboženství s nevěřícími rodinami. Církev se má starat i o „nejvíce opomíjené vrstvy maďarského obyvatelstva“. Právě ve velkých městských sídlištích má být církev přítomna a ve stálém styku s lidmi.

Skončil katechetický kongres

Španělsko: V uplynulém týdnu skončil v Madridu 28. katechetický kongres věnovaný problematice formace katechetů, z nichž 80 % tvoří laici, ponejvíce ženy. Kongres zdůraznil nutnost jejich vzdělávání v různých kurzech a setkáních. Hodně účastníků podtrhlo význam plného teologického studia pro katechety, které je nezbytné pro dialog se současnou kulturou. Mají být svědky Krista, hlasateli víry církve a lidmi schopnými naslouchat potřebám a nadějím současného člověka. Proto je nutná jejich stálá formace.

Činit rychlá rozhodnutí

Německo: Při procesu obnovy ve střední a východní Evropě je třeba postupovat náležitým tempem. Prohlásil to předseda německé biskupské konference biskup Karl Lehmann při návštěvě střediska pro zahraniční pomoc Renovabis. Je třeba činit rychlá rozhodnutí a je vhodné, aby o konkrétních projektech rozhodovaly místní církve přímo.

Právo a spravedlnost

Švýcarsko: Zachování náboženské svobody je velkou výzvou státům, které usilují o právo a spravedlnost. Řekl to apoštolský nuncijs Paul Taibet před komisí OSN pro lidská práva v Ženevě. Stěžoval si, že státy dávají přednost jednotnému náboženskému vyznání. Jsou tím zkracována práva jiných náboženství a jiných věřících, kteří jsou degradováni na občany 2. třídy.

Odevzdávání „desátků“

Brazílie: V diecézi Paraiba má v budoucnosti každý věřící odevzdat církvi část svého příjmu v podobě „desátku“. Diecéze chce tak navázat na starokřesťanskou tradici. Už Starý zákon obsahuje v knihách Deuteronomium, Leviticus a Numeri požadavek

obětovat Hospodinu desetinu všech výnosů. Tři základní prvky „desátku“ ze starozákonního období - dík Bohu, odpovědnost za společenství a podporu chudých - jsou i hlavními důvody pro obnovu tradice v diecézi Paraiba. Bylo to schváleno na misijním shromáždění v loňských Letnicích včetně sestavení pastorační skupiny pověřené praktickým prováděním celé akce. Skupina má vzbudit u věřících odpovědnost za církevní výdaje. „Desátek“ má formu nejen peněžních darů, ale i věcných výkonů a osobního nasazení věřících. Jde o způsob, jak překonat závislost na zahraniční pomoci.

Povolání pro evropskou církev

Itálie: ERA (European Rogationist Association) zve mladé lidi z různých částí Evropy, aby strávili určitý čas v Assisi a zamýšleli se tam nad náplní a smyslem svého života. Setkání se uskuteční v době prázdnin. Od roku 1990 přicházejí do Assisi mladí lidé, kteří se za pomoci několika kněží snaží prohloubit smysl pro povolání. Tato zkušenost je velmi pozitivní už jen tím, že účastníci si mohou s pomocí kněží vyzkoušet život ve společenství mladých lidí. Den je vyplněn modlitbou, studiem a prací. Setkání s různými kulturami napomáhá i lidské zralosti a lepšímu vzájemnému chápání.

Dovolená v klášteřích

Německo: Stále více německých občanů by chtělo strávit dovolenou v klášteře. Generální sekretář německých řádů P. Wolfgang Schumacher uvádí, že o místa ve 300 mužských a ženských klášteřích se uchází na osm až deset tisíc osob. Rozsah přání jde od exercicií až po „klášter na určitou dobu“ a víkendy, jež by účastníci chtěli věnovat meditaci. Počet zájemců se v minulých letech zdvojnásobil. Zájem je tak veliký, že řády byly nuceny své nabídky zredukovat.

P. Schumacher uvádí, že klášter a návštěvníci mohou mít částečně různé zájmy. Hostům jde většinou o vhodné využití volného času v duchovním prostředí, zatímco kláštery mají zájem v první řadě o zprostředkování náboženských zkušeností a o získávání dorostu. Četné řádové domy se mezitím už zaměřily na odpovídající potřeby. Velký zájem o dovolenou v klášteře ukazuje, že široké masy hledají smysl života. Je to i výrazem velkých možností pro kláštery a pro církev.

Neoznačené zprávy na této straně:
TISK ČBK Praha, P. Miloslav Fiala
a Daria Kalcovská.

ZÁVĚRY (3)

Přes všechna varování, která je nutno na adresu hnutí Nového věku vyslovit, nelze tento fenomén odbyť podle černobílého schématu pouze jako evidentní bludné učení, které je třeba jediň zavrhnout a zdaleka se mu vyhýbat. Křesťanství se musí vyrovnat se skutečností, že toto hnutí znamená pro ně **neodbytnou výzvu**. Myšlenky New Age, jak jsme již v úvodu konstatovali, nesporně korespondují s tužbami a potřebami lidí a jsou svým způsobem odpovědí na narůstající problémy současného světa. Jako vícekrát v dějinách nemůže se křesťanství omezit na apologetiku, ale musí se zamýšlet nad svou vlastní praxí. Může-li křesťanství v diskuzi s tímto hnutím oprávněně tvrdit, že má svou kvalifikovanější odpověď na palčivé otázky, které New Age chce radikálně řešit, pak musí také vysvětlit, proč se tato odpověď nezviditelnila dostatečně v praxi všedního dne. Z toho, jak se my křesťané projevujeme, by mělo být zřejmé, že obviňování z antropocentrického patriarchalismu, který znevažuje ženu a který je odpovědný za války ve světě i za zničení životního prostředí, není oprávněné.

Argumentace New Age je ovšem velmi duchaplná a oslnivá. B. Dobroczynski správně upozorňuje: „Mnoho mladých lidí, kteří se hlásí k tomuto hnutí, nejsou bezideoví hedonisté, ale vnímavé osobnosti, jejichž nejvnutřnější potřeby neodhalila a neuspokojila ani církev, ani rodina ani škola.“

Na co je mladá generace obzvláště citlivá, je rozpor mezi hlásaným přesvědčením a každodenní praxí. Co je jí naopak vlastní, je skutečné zaujetí a opravdovost. Spíše než přívržence Nového věku musíme přesvědčit sami sebe, že naše víra představuje **nenahraditelné hodnoty**, které nejen že jsou schopny dát odpověď na všechny základní otázky lidského života, ale současně jsou skutečnou radostnou zvěstí, která vychází vstříc jednotlivci i společnosti v každé životní situaci. Křesťanské náboženství je v hlubokém souladu s lidskou přirozeností, může však své přednosti uplatnit jediň tehdy, dojde-li k jeho **bezvýhradnému zvnitřnění**, prožití a uplatnění. Naší diskuzi se sympatizanty Nového věku by měla předcházet naše nefalšovaná křesťanská praxe, která přesvědčivým způsobem ukazuje, že máme co nabídnout každému člověku, a to nejen jako „konkurenční zboží“, ale jako plnohodnotný originál, který se v podání nových „proroků“ stal jen jeho ochuceným plagiátem. Musíme ovšem zbavit své

křesťanství jakéhokoliv strnulého krutě pouhých neradostných moralizujících příkazů, které jsou pocítovány jako omezující přítěž, a vrátit mu jeho hluboce lidský a radostný charakter. Proti destrukci morálních principů sotva postačí poukazovat na autoritu a příkazy. Nejvýmluvnějším argumentem je takové společenství, které prakticky dokumentuje, že jsou to právě křesťanské principy, které mohou učinit život i soužití nejen snesitelným, ale i skutečně plodným a radostným. Předností křesťanství je skutečnost, že je to náboženství sdělujícího se společenství, které je naplněno radostným obdarováním láskou. Tento základní rys je ovšem namnoze nejen málo viditelný, ale i málo prožívaný a uskutečňovaný. Takovéto přesvědčivé křesťanství je třeba postavit do popředí našeho snažení a prožívání. Jeho nevtíravá nápadnost by měla být pozváním pro všechny hledající, a těch je hodně i mezi příslušníky církve.

Budeme se setkávat s jedinci, jejichž cesta k Bohu povede záladnými cestičkami „Vodnářova evangelia“. Mohou nás dokonce zahanbovat svou důsledností a upřímností svého hledání. Nepocitujeme-li takovu strhující přesvědčivost u vlastní víry, jakou vidíme u těchto hledajících, nevypovídá to o nedostatečnosti křesťanské víry jako takové, nýbrž o nedostatečnosti našeho zakotvení v ní. Nápravu tedy nezjednáme tím, že budeme hledat jinde, ale v tom, že se vrátíme ke svým vlastním kořenům a obnovíme naplno své faktické i praktické spojení s Kristovým vinným kmenem.

Bylo by pro nás tragickým omylem domnívat se, že naše víra již na současné nároky nestačí a potřebuje nějaké „inovace“ z jiných zdrojů. K tomu, aby se křesťanství mohlo stát skutečným životním programem, nepotřebuje žádné doplňky inspirované orientem či gnózou, tím méně pak okultismem nebo parapsychologií.

Záplava fenoménů tohoto druhu a jejich nabídka je ovšem dnes příliš velká a proti ní stojí **velmi nízká informovanost** nejen mezi věřícími, ale i v řadách duchovenstva. Někdy dokonce nejde pouze o nevědomost, ale progresivní paralýzu víry vůbec. Výše uváděný příklad šíření novopohanství přímo v Římě souvisí i s **netečností mnoha duchovních**, kteří se nechali ovládnout racionalistickým myšlením a spolu se vším „nadpřirozeným“, co se nesrovnává s jejich osvíceným rozumem, zpochybnili i existenci zlých duchů a pekla.

Pokud se někdo domnívá, že by „zrušení pekla“ přijal dokonce s určitou úlevou, musí si uvědomit, že s tím

současně „odepisuje“ i Božího Syna Ježíše Krista. Součástí jeho radostné zvěsti je fakt, že přišel, aby svou **božskou mocí přemohl brány pekla**. Dělal to i svou každodenní službou lidem: uzdravoval nemocné a vymítal zlé duchy. Tento „poziční boj“ trvá již 2000 let a nic neztratil na své urputnosti. Ukázali jsme si dostatečně názorně, že v současné době dokonce vrcholí právě v souvislosti s pokusy nastolit epochu Nového věku. Jestliže brány pekla neexistují, pak ovšem celé evangelium a celé církevní dějiny se stávají fraškou.

Náš odmítavý postoj k Vodnářovu poselství se týká především poselství samotného a týká se v plné míře jeho nejvlastnějšího autora, Otce Lži. Je to **poselství rouhavé a ďábelské**. Na nás pak je, abychom se přidrželi svého Mistra, který řekl nekompromisně „Jdi mi z očí, Satane,“ ale ujmál se všech těch, které měl Zlý ve své moci. Pokládáme za krajně nebezpečné jakékoliv koketování s fenoménem New Age, a odmítáme je, a to i za cenu, že budeme označeni za fundamentalisty, nesnášenlivé nevzdělance a zaostalé tmáře.

Křesťan by měl být velmi uvážlivý při přijímání různých „alternativních“ návodů a receptů a naopak **rehabilitovat využívání svátostí, ženění a především pak modlitby** i „uprostřed dne a práce“. Ať děláme nebo podstupujeme cokoli, nikdy bychom se neměli vzdávat uvědomělé přítomnosti Boha i našeho anděla strážce.

Každý nechť sám uváží, co je rozumnější, zda držet se jen toho, co je bezpečně „z Boha“, nebo si zahrávat s tím, co možná není od Zlého.

Končíme tedy tento náš seriál, který i přes to, že jsme mu věnovali mnoho místa, není zcela vyčerpávající. Snažili jsme se zdůraznit, že hnutí Nového věku není uzavřená sekta či ucelené náboženství, že je nelze nazvat ani v pravém slova smyslu hnutím. Je to velký taktický manévř odvěké Satanovy strategie na zničení království Božího na zemi a nastolení království zla. Tato taktika má mnoho tváří a leckterá z nich může vypadat velmi sympaticky a lákavě. Chceme-li uchránit nejen čistotu vlastního srdce, ale čistotu Radostné zvěsti uprostřed tohoto světa, můžeme tak učinit především **opravdovostí vlastního křesťanského života**, neboť jsme odpovědní nejen sami za sebe, ale i za svět kolem nás. Žádné naše selhání není naší soukromou věcí, ale stává se součástí vyklizení pozic, o které s velkou prohnatostí usiluje Odpůrce. Na tom místě, kam jsme byli postaveni, abychom hájili Boží

pozici, nestojíme však osamoceni, ale **je s námi Ježíš Kristus, jeho nejčistší Matka Panna Maria a naši andělé a svatí.**

Musíme počítat s tím, že situace se vyhrotí natolik, že budeme dokonce světu, a nejen světu, ale i některým svým souvěrcům pro smích. Chceme si však zachovat naději, že nám Pán řekne: „*Máš malou sílu, a přece jsi zachoval mé slovo a nezapřel jsi mé jméno... Poněvadž jsi zachoval mé slovo a vytrval, zachovám tě i já v hodině zkoušky, která přijde na celý svět a prověří obyvatele země. Přijdu brzy; drž se toho, co máš, aby tě nikdo nepřipravil o vavřík vítěze*“ (Zj 3, 8-11).

Prameny:

- Ferguson, M.: Die sanfte Verschwörung. München 1987
Russell, P.: Die erwachende Ende. München 1987
Spangler, D.: New Age - Die Geburt eines Neuen Zeitalters. Kimratshofen 1983
Cumbey, C.: Die sanfte Verschwörung. Hintergrund und Gefahren der New Age-Bewegung Asslar 1986
Schorsch, Ch.: Die New Age Bewegung. Utopie und Mythos der Neuen Zeit. Gütersloh 1989
Kehl, M.: New Age oder Neuer Bund? Mainz 1989
Dobroczyński, B.: Proteuszowe oblicze Wodnika. Znak, Kraków 434/1991
Introvigne, M.: Das Channeling, ein moderner Spiritismus? WM Wien 1990
Ruppert, H.J.: New Age. Endzeit oder Wendezeit? Wiesbaden 1988
Beckmann, J.: Weltkirche und Weltreligionen. Herder Freiburg 1960
Scherer, G.: Anthroposophie als Weltanschauung. Annweiler 1987
Wenisch, B.: Satanismus. Mainz, Stuttgart 1988
Danneels, G.: Kristus nebo Vodnář? Karm. nakl. Kostelní Vydří 1993

-15-

BUĎ DOBRÝ

(8 .)

V paprscích zdravého rozumu se rozptylují bláhové dojmy a předsudky, které nahromadila v srdci špatně ovládaná citovost a které by utlumily každé hnutí dobroty.

Z těchto žalostných skvrn srdce jsou známy zvláště dvě hlavní: žárlivost a nedůtklivost. Žárlivost jest zármutek, který vzniká v závistivé duši při pohledu na úspěchy a zásluhy druhého.

Závist a žárlivost bývá správně přirovnávána k červu, který hlodá v člověku, podryvá tiše nešťastnou duši, kterou zachvátí.

Co v ní ničí nejdříve, to jsou city dobrotivosti.

V žárlivém srdci nebývá soucitu, není v něm šlechtnost, mizí laskavost.

Roste v něm však vášeň, sobectví a mrzoutství, z něhož vycházejí zraňující slova.

Zvláště pak v něm není lásky, nýbrž jen nenávisť často i špatně utajovaná.

Při léčení takového nemocného srdce má rozum více možností, než si myslíme.

Ani dobré povahy nebývají ušetřeny pokušení žárlivosti.

A tu velmi pomáhá rozum, který nás poučuje o tom, že není důvodu, proč bychom se rmoutili nad tím, že někdo vykonal něco dobrého a že máme i my dosti možností, rozvinouti své schopnosti a dobré vlastnosti.

Proč bych neměl pochválit dobrou věc, kterou vykonal jiný? Vždyť jeho zásluhy se ani v nejmenším nedotýkají zásluh mých. Je-li jeho vážnost větší nežli moje, co na tom? Cožpak mohu chtít, aby nic nepřesahovalo moji prostřednost? Nebylo by lépe, abych se ho místo závisti snažil napodobit?

Tak a podobně uvažuje zdravý rozum.

A před takovýmito myšlenkami poněkud mizejí pocity žárlivé antipatie, ať jsou jakkoliv hluboké.

Tím, že rozum osvobozuje takto srdce, připravuje v něm místo dobroty.

Také nedůtklivost léčí rozum. Bývá zpravidla následkem nějakého omylu a vyplývá vždy z omezenosti ducha.

Byli bychom poznali, že ono slovo našeho příliš citliví a vznětliví. Myslíme, že druzí nedbají dosti naší vážnosti a dáváme své rozmrzené najevo výrazem tváře.

Kdybychom byli uvažovali lépe, byli bychom zůstali klidní a laskaví.

Byli bychom poznali, že ono slovo nemá ten urážlivý smysl, který do něho vkládáme sami, že jsme nesprávně chápali účel onoho jednání a že náš výklad řeči jiných bývá velmi často klamný.

A kdybychom se třeba i přesvědčili o tom, že si jiní k nám počínají nevděčně nebo nespravedlivě, není i tenkrát známku vznešenější velikosti duše a síly charakteru, jestliže se přemůžeme a odpustíme jim?

Jestliže udržíme své srdce nad těmito bouřemi a zůstaneme i za takovýchto okolností laskaví, bude to svědectví o naší rozvážlivosti a sebeovládání.

Srdce za mnohé děkuje rozumu, tento dluh splácí srdce ve své škole, odkud si rozum může mnoho odnésti.

Dobrota ozařuje celý život zvláštním kouzlem, jehož odlesk padá i na cesty, kudy se rozum ubírá za pravdou.

Tisíce věcí, které unikají rozumu, neujdou srdci, jeho intuici.

Pascal to vyjádřil slovy, která se stala slavnými: „Srdce má své důvody, které rozum nechápe.“

V této krátké větě vyjádřil velký myslitel dvě věci:

Že srdce poznává věci, jež jsou rozumu vzdáleny a srdce má k nim přístup.

Lidský rozum rozvíjí své schopnosti tím, že vyčerpává obsah pozorování a zkušenosti.

Čím je tento fond bohatší, tím více lze z něho čerpat.

A právě při získávání tohoto bohatství je účast srdce velmi značná.

Rychlost, jasnost a šíře rozhledu, to jsou vlastnosti, jež rozum získává ve škole srdce. A také v životě jsou lidé, u nichž mluví a rozhoduje především srdce, často rozumnější a chápavější nežli lidé chladného rozumu.

Vůle má v našem duševním životě takové postavení jako velitel v tvrzí.

Ovládá každou činnost člověka, hned mímí náhlé vzplanutí, hned zase probouzí usínající síly, neustále řídí a usměřuje, aby nic nepřišlo nazmar, aby se nic neztratilo.

Skutkem lidsky záslužným, jenž si vynucuje naše uznání, stává se naše dobrota teprve za účasti vůle.

Rozhodne-li se tedy vůle, jak tomu ostatně má býti vždy, sloužit svou autoritou dobrotě, bude muset potlačiti všechna opačná hnutí, vyvolat city, které by k dobrotě směřovaly a ji podporovaly, a vymýtit všechno, co by její obraz znetvořovalo.

I ty nejlepší duše musely bojovat, aby ovládly instinktivní hnutí, která by byla tlumila rozvoj dobroty.

Sv. František Saleský doznává, že jeho přívětivost byla ovocem dlouhého a ustavičného usilování.

Ve sv. Vincenci z Pauly nevyrostla ona dobročinná láska rovněž bez bojů, a sám se k nim pokorně přiznává: „Vzýval jsem Boha a prosil jsem ho bez ustání, aby změnil mou drsnou a příkrou povahu a aby mi dal přívětivost a laskavost, a opravdu, milostí Pána našeho, když jsem se sám nepatrně přičinil o potlačení výbuchů své povahy, vyšel jsem trochu ze své bývalé drsnosti a nevládnosti.“

Z myšlenek J. Guiberta
(pokračování)

Nastaly tmy, když Židé Ježíše přibili na kříž...

(srovnej Mt 27,45)

(Jan Sarkander vyslýchán na mučidle)

Pro tuto chvíli si důvěrně přisedněme k Panně Marii na Kalvárii. Neboť ona se umí odevzdaně dívat na děje, při kterých se zatmělo slunce... Co si nyní necháme vyprávět o Janu Sarkandrově, to je zapsáno ve zprávě olomouckého městského sudí Jana Scintilly a v olomoucké kronice z roku 1621.

Bylo to ve čtvrtek 13. února 1620, právě týden po vpádu lisovčků k Holešovu. Soudní komise ustavená k vyslýchání Jana Sarkandra se sešla v olomoucké věznici v místnosti k tomu určené a k tomu zařízené. Bylo to spíš syrové sklepení než místnost. Stůl, lavice, židle a - skřípec. Na tom člověk poví na sebe i to, co neudělal. Komisi předsedal Ladislav Velen ze Žerotína. Předvedli Sarkandra. Jeho pohled padl na ty lidi - a na skřípec. „Bože, přispěchej mi na pomoc!“

Předseda začal: „Jak vidíš, zde se nebude žertovat. Ty víš, oč nám jde. Polské vojsko spadlo do země a způsobil nám škody. Tys byl v Polsku. Jels tam s Lobkovicovým štolbou. Tys byl Lobkovicovým důvěrným rádcem. Dokonce jeho zповědником! Tak s pravdou ven! Kdo volal kozáky? A nespolehej na svůj kněžský stav. Zde se nebude brát ohled na tvé postřihy, neboť ten, který je uděluje - pan kardinál - nemá už v zemi co poroučet. Teď jsme pány my!“

Sarkander se ulekl: „Já nevím nic o tom, jak ke vpádu polských vojsk došlo. Konal jsem pouť do Čenstochové, byl jsem v Rybníku, tam jsem se dověděl, že fara holešovská je obsazena nekatolickým kazatelem. V Polsku jsem se věnoval duchovním čtením, kázáním a konal jsem kněžské funkce.“

„Proč jsi utíkal z Holešova?“ tázal se pán Bítovský. „Neutíkal,“ praví

Sarkander, „odešel jsem na pouť.“ Po několika dalších nařčeních, že zavinil mezi lidmi mnoho různic, osopil se Žerotín na Sarkandra: „Ty pope, ty nechceš s pravdou ven? Myslíš, že bychom nemohli i na tvého pána (Lobkovic) sáhnout katem? Jen si to rozmysli!“

Na rozmyšlenou byl čas do večera. Večernímu výslechu se už chtěl vyhnout Jan Scintilla. Ale pohrozili mu, že tím uvalí na sebe podezření ze spojení se zrádci. A tak ze služební povinnosti sledoval Scintilla vše až do konce.

Večernímu výslechu předsedal pan Bítovský. „Bez příčiny jsi do Polska nejel! Určitě jsi tam kul pikle!“ - „Jsem nevinen,“ odpovídá Sarkander. Bítovský i ostatní komisaři rozkázali katovi, aby na Sarkandrově vynutil přiznání mučením. Tu se Sarkander - vždy tak nebojácný - vrhl před komisí na kolena. Duch byl ochotný, ale tělo slabé (Mat 26,41). Zaprostil je, aby přece ušetřili jeho kněžského stavu, neboť je nevinen. „Ne!“ trvali soudcové na svém - „a mučit - jako vlastizrádce!“

Jan už nemá co říci. Pravdu řekl. A kdyby ho na mučidle opustily síly a on by řekl něco jiného, nebude to pravda, i kdyby velmi mučili. Tak to prohlásil před komisí. Pak svlékl kněžský talár, přistoupil ke skřipci a dal se naň přivázat. Jeho rty tiše vzývaly všemohoucího Pána, Matku Boží a svatou Annu. „Chop se ho!“ volali komisaři na kata. „Vyvrhel, svůdce!“ spílal Sarkandrově jeden z nich. „Jen přitůž tomu šibalovi!“ volal opět jiný. „Mluv, jak tomu bylo!“ žádají páni. Sarkander stále opakuje své první výpovědi. Komisaři kážou muka přitůžit.

Trvalo to celou hodinu. „Odvaž ho!“ řekli nakonec katovi. „Do zítřka si to rozmysli!“ řekli Janovi a odešli.

Na druhý den - v pátek 14. 2. 1620 se však výslech nekonal - pro zaneprázdnění Scintillovo.

Další den - v sobotu 15. 2. byla v Olomouci slavnost. V kostele Panny Marie Sněžné se konaly protestantské bohoslužby. Lid holdoval králi Fridrichu Falckému. (Ten byl hlavou tehdejší Protestantské Unie, kalvínek, korunovaný na českého krále u Svatého Víta v Praze dne 4. listopadu 1619. Od lidu pojmenovaný „zimním králem“) Fridrich se ukázal olomouckému lidu na balkoně. Lid zvedal dva prsty jako znamení přísahy, že chtějí být novému králi věrni.

Nedaleko odtud, v městské věznici, pozvedal Sarkander své srdce v modlitbě, aby byl věrný Králi nejvyššímu a věčnému... Fridrich odjel z Olomouce do Vratislavi (Wrocław). Bylo mu tehdy málo přes 23 let. Jan Sarkander byl o 20 let starší.

Věděl olomoucký lid ve městě o tom, co se odehrává v jejich věznici? Věděl kněz ve věznici o tom, co se odehrává ve městě? Holdovat chvilkovému králi moc nestálo. Osvědčit věrnost Králi věčnému vyžaduje a stojí mnoho. Zvláště, když ten věrný - kněz Sarkander - je sám. V temnotách smrtelných trýzní na kříži byl i Ježíš strašně sám...

(Zimní král Fridrich ujel z Prahy se svou manželkou Alžbětou na druhý den po bitvě na Bílé hoře - ta byla 8. listopadu 1620. Zemřel r. 1632 v Mohuči /Mainz v Německu/ ve věku 36 let.)

*Mons. Erich Pepřík***Poutní zájezdy****Svatá země:**

- Ve stopách Ježíšových - Galilea a Judsko 9. - 16. května (7 dní / 22.300 Kč), opakujeme 24. - 31. října
- Za poznáním Starého i Nového zákona - Galilea, Judsko, Sinaj, Rudé moře 9. - 20. května (11 dní / 29.500 Kč), opakujeme 24. října - 4. listopadu

Mariánská květnová pouť Evropou

- Lurdy, Santiago de Comp., Fatima 6. - 20. května (12.760 Kč)
- Lurdy, La Saletta, Padova 5. - 13. května (6.780 Kč)

Poutní zájezdy do Polska a na Slovensko

- Levoča - Litmanová 7. - 10. dubna, 4. - 7. srpna, 1. - 4. září (890 Kč)
- Čenstochová - Skočov - Litmanová 6. - 8. května, 4. - 7. srpna, 6. - 9. října (1.280 Kč)
- Šaštín - Velehrad 17. - 18. června (440 Kč)

Oslava svátku Sv. Cyrila a Metoděje v Německu (Elwangen)

- Společně s krajany a s biskupem F. Radkovským 30. června - 2. července (640 Kč)

Zájezdy na obě setkání se Svatým otcem

- Pro farnosti, společenství i jednotlivce.
- Do Prahy a Olomouce 20.-21. května zvláštními vlaky (pohodlně, za výhodných cenových podmínek), zajišťujeme též dopravu autobusy a ubytování.
- Připravujeme zvláštní vlak na setkání se Sv. otcem v Levoči 1. - 2. července.

Agentura 97, poutní cestovní kancelář
Masarykovo nám. 15,
254 01 Jílové u Prahy

Vyžádejte si podrobné informace!

Telefon: 02/ 995 1209, 995 1035
Fax: 02/ 995 1035

Křesťanské kulturní středisko BARTHOLOMEUM pořádá poutní zájezd do Portugalska a Španělska s názvem FATIMA.Datum: **29. 4. až 14. 5. 1995**Cena: 6000 Kč + 360 Frf + 270 DM
(doprava, zákl. pojištění, průvodce,
13x nocleh v hotelích, 10x snídaně)MÍSTA PROHLÍDEK: Fatima, Lurdy,
Montserrat, Guadalupe, Nevers, Madrid,
Toledo, Lisabon, Cabo de Roca,
Sevilla, Gibraltar, Barcelona a další.**INFORMACE A PŘIHLÁŠKY:**KKS BARTHOLOMEUM
Benedettiho 497

530 03 Pardubice

telefon: 040 - 218 91

I. MARIÁNSKÁ ÚCTA V LITURGII

1. Chceme-li mluvit o postavení, které zaujímá Panna Maria v křesťanském kultu, musíme mít na zřeteli především posvátnou liturgii; ta má vedle bohatého naukoveho obsahu nesrovnatelný pastorální účinek a je též příkladem pro ostatní formy kultu. Rádi bychom probrali různé východní a západní liturgie, avšak k dosažení cíle, který si vytkla tato apoštolská exhortace, dostačí, když se omezíme téměř výhradně na liturgické knihy římského ritu. Jen ten byl totiž zreformován podle směrnic II. vat. koncilu⁹, a to i pokud jde o jazykovou stránku, o výrazy, jimiž se úcta k Panně Marii vyjadřuje; z toho důvodu je třeba věnovat zvláštní pozornost právě tomuto ritu.

2. Před reformou liturgie římského ritu bylo nutno pečlivě opravit *obecný kalendář*. V nově upraveném kalendáři vyniká zřejměji oslava díla spásy v určitých dnech a to tím, že nový liturgický kalendář rozmístí uje celé mystérium Kristova života, od vtělení až k očekávání jeho slavného příchodu¹⁰, do ročního cyklu. Tím se docílilo, že památka Matky Boží byla lépe a úžeji zapojena do ročního cyklu tajemství Syna.

3. V době adventní - odezíráme-li od

svátku 8. prosince, kdy se slaví zároveň Neposkvrněné početí Mariino, tato ke kořenům sahající příprava (viz Iz 11,1.10) na příchod Spasitele i radostný počátek církve beze skvrny či vrásky¹¹ - připomíná liturgie často Pannu Marii, především ve všedních dnech od 17. do 24. prosince a zvláště v neděli před Narozením Páně, kdy zaznívají staré předpovědi proroků o panenské Matce a o Vykupiteli¹², a kdy se předčítají evangelní vyprávění o blízkém narození Páně a jeho Předchůdce¹³.

4. Tak jsou věřící, kteří prožívají s liturgií adventní čas a rozjímají o nevýslovné lásce, s níž panenská Matka očekávala svého Syna¹⁴, vedeni k tomu, aby po jejím příkladu se sami připravovali na příchod Vykupitele „v *bdělé modlitbě a v radostné chvále*“¹⁵. Chtěli bychom též upozornit na toto: spojení očekávání Vykupitele a očekávání slavného návratu Kristova s památkou podivuhodné Matky v adventní liturgii je příkladem krásné vyrovnanosti; ta může být normou, která chrání před nebezpečím, že úcta Panny Marie bude odtržena - jak se to stává v některých projevech lidové zbožnosti - od Krista, který je středem, k němuž veškerá zbožnost musí

nutně směřovat. Z toho také vyplývá - jak to tvrdí liturgie - že adventní doba je zvláště vhodná pro uctívání Boží Matky; tento názor potvrzujeme i my a přejeme si, aby se to tak všude zavedlo a vžilo.

Poznámky:

⁹ Viz II. Vatikánský koncil, Konstituce o posvátné liturgii Sacrosanctum Concilium, č. 3: AAS 56 (1964), str. 98.

¹⁰ Viz tamtéž, č. 102: AAS 56 (1964), str. 125.

¹¹ Viz Missale Romanum ex Decr. Sacr. Oec. Conc. Vat. II. instauratum auctoritate Pauli PP. VI promulgatum, ed. typica, MCMLXX, Preface ze dne 8. prosince.

¹² Tamtéž, Ordo Lectionum Missae, ed. typica, MCMLXIX, str. 8: A. čtení (Rok A: Iz 7,10-14: „Hle, Panna počne“; Rok B: 2 Sam 7,1-5. 8b-11. 16: „Království Davidovo potrvá před Hospodinem na věky“; Rok C: Mich 5,2-5a [Hebr 1-4a]: „Z tebe vyjde ten, který bude vládcem v Izraeli“).

¹³ Tamtéž, str. 8: Evangelium (Rok A: Mt 1,18-24: „Ježíš se narodí z Marie, zasnoubené Josefovi, synu Davidovu“; Rok B: Lk 1,26-38: „Hle, počneš a porodíš syna“; Rok C: Lk 1,39-45: „Jak to, že ke mně přichází matka mého Pána?“).

¹⁴ Viz Missale Romanum, Preface adventní, II.

¹⁵ Tamtéž.

SVĚTLO - týdeník Matice cyrilometodějské. S církevním schválením vydává a tiskne Matice cyrilometodějská v Olomouci v nakladatelství Matice cyrilometodějská s.r.o. Olomouc. Šéfredaktor Josef Vlček. Adresa redakce a administrace: Dolní nám. 24, 771 00 Olomouc; telefon a fax 068/52 228 03. Podávání novinových zásilek povoleno Oblastní správou pošt v Ostravě č.j. 2363/93-P/1 ze dne 23. 8. 1993. Objednávky vyřizuje administrace týdeníku. Administrace pro Slovenskou republiku: Agentúra Lux, Distribúcia tlače, Zvonová 21, 969 01 Banská Štiavnica; podávanie novinových zásielok povolené SP, š. p. ZsRP Bratislava, č.j. 3228-OPP zo dňa 27. 12. 1994.

Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medjugorje aj.) se podřizujeme konečnému úsudku církve.